

Nowe otwarcie - stare i nowe wyzwania

str. 4-5

Z przewodniczącym Ogólnopolskiego Porozumienia Związków Zawodowych Piotrem Ostrowskim rozmawia Jakub Kus

foto: OPZZ

Rada Krajowa przyjęła budżet Związku na 2023 r.

str. 3

Mieszkalnictwo w Polsce - stan i perspektywy

str. 10

STANOWISKA ZWIĄZKU ZAWODOWEGO „BUDOWLANI”

W SPRAWIE REALIZACJI CELÓW
PROGRAMU OPZZ NA LATA 2022-2027

str. 2

W SPRAWIE WSPÓŁPRACY Z PAŃSTWOWĄ
INSPEKCJĄ PRACY W 2023 ROKU

str. 3

X Kongres OPZZ. Nowy program, nowe władze, zmiany w statucie

str. 10

STANOWISKO ZZ „BUDOWLANI” W SPRAWIE REALIZACJI CELÓW PROGRAMU OPZZ NA LATA 2022-2027

Związek Zawodowy „Budowlani” z zadowoleniem przyjmuje uchwalenie przez X Kongres OPZZ nowego Programu Ogólnopolskiego Porozumienia Związków Zawodowych na lata 2022-2027. Popieramy założenia i cele tego Programu, które odpowiadają na wyzwania stojące przed polskim rynkiem pracy i polską gospodarką w nadchodzących latach a także uwzględniają rosnącą dynamikę zmian społecznych w Polsce.

Program OPZZ właściwie opisuje te wyzwania i przedstawia priorytety działań Porozumienia. Do efektywnej realizacji tych priorytetów i celów OPZZ niezbędne są jednak uzgodnienia i działania operacyjne i organizacyjne. W tym zakresie organy OPZZ, zarówno na szczeblu centralnym jak i regionalnym, powinny szczególną uwagę poświęcić koordynacji i konsultacji stanowisk poszczególnych organizacji członkowskich Porozumienia w sprawach ponadsektorowych. Wszyscy akceptujemy kierunki działania Konfederacji, jesteśmy zgodni w ocenie sytuacji na polskim rynku pracy, potrzeb polskich pracowników. Wszyscy dążymy do wzmocnienia najważniejszego i w praktyce jedynego rzeczywistego reprezentanta tych pracowników, czyli ruchu związkowego. Wartością konstytuującą OPZZ jest jednocześnie przekonanie, że najbardziej efektywną i korzystną formą reprezentacji interesów pracowniczych jest branżowy ruch związkowy.

Naturalne jest jednak, że różne środowiska branżowe zorganizowane w OPZZ różnie oceniają sytuację na rynku pracy, różnie definiują swoje potrzeby, postulaty i stanowiska dotyczące pożądanego rozwoju na tym rynku. W sytuacji, w której występują sprzeczności w tych stanowiskach i postulatach, szczególnie w przypadku, gdy dotyczy to rozwiązań prawnych i organizacyjnych ważnych dla wielu branż lub całego rynku pracy konieczne jest przeprowadzenie konsultacji i procesu uzgadniania stanowisk. Taką rolę powinno na szczeblu centralnym, ale często także regionalnym pełnić OPZZ.

Branża budownictwo i przemysł drzewny OPZZ obejmująca także sektor leśnictwa i ochrony przyrody nie jest najliczniej reprezentowana w strukturach Konfederacji. Tym niemniej, śmiemy twierdzić, że jest to branża dość ważna. Generuje ona bardzo wiele miejsc pracy w innych sektorach a sytuacja firm tych sektorów wpływa na cały rynek pracy. Szczególnie sytuacja w budownictwie i mieszkalnictwie jest zwykle wyznacznikiem tego, co będzie się działo w najbliższej przyszłości wielu sektorach przemysłowych.

Związek Zawodowy „Budowlani” oczekuje, że wykorzystując struktury OPZZ, zgodnie z założeniami Programu na lata

2022-2027 będziemy mogli podjąć systemowe konsultacje z innymi branżami w celu wypracowania wspólnych stanowisk, szczególnie dotyczących rynkowych uwarunkowań transformacji energetycznej, polityki klimatycznej i proekologicznej transformacji gospodarki, poprawy warunków pracy i międzysektorowych relacji dotyczących polityki wynagrodzeń, konsekwencji przepływów migracyjnych, sytuacji demograficznej mającej wpływ na rynek pracy i luk kompetencyjnych.

Na szczeblu Konfederacji powinniśmy lepiej koordynować akcje, które powinny być wspólne dla różnych branż. I to widzimy, jako jedno z najważniejszych operacyjnych zadań OPZZ w nowej kadencji. Jednym ze sposobów realizacji tego celu mogłoby być powoływanie zadaniowych zespołów międzysektorowych w ramach Konfederacji. Potrzebujemy większej synergii działań związkowych.

Widzimy także potrzebę szerszego zaangażowania branż w działania instytucji dialogu społecznego i wykorzystania dorobku związków branżowych i sektorowych Zespołów Trójstronnych Dialogu Społecznego zarówno w wypracowywaniu wspólnych stanowisk OPZZ jak i w podejmowaniu konkretnych działań na rzecz przeniesienia efektów tego dialogu w sferę regulacji prawnych dotyczących rynku pracy.

W większości krajów UE system zamówień publicznych odzwierciedla modelowy, możliwy do osiągnięcia na danym etapie rozwoju gospodarki, system stosunków pracy i regulacji prawa pracy. Związek Zawodowy „Budowlani” apeluje do władz OPZZ o podjęcie działań na rzecz wznowienia pracy Zespołu ds. Zamówień Publicznych Rady Dialogu Społecznego. Zakończenie pracy tego dobrze funkcjonującego zespołu doraźnego uważamy za bardzo poważny błąd RDS.

Najważniejszym, pożądanym efektem dialogu społecznego jest porozumienie zbiorowe dotyczące warunków pracy zawierane na poziomie zakładu pracy, ale także sektora gospodarki.

Brakuje nam kluczowego elementu konstrukcyjnego – ponadzakładowych układów zbiorowych. Mamy takie tylko w leśnictwie i parkach narodowych. To problem nie tylko naszej branży. Powodem jest nie tylko niechęć pracodawców, ale przede wszystkim ich atomizacja i brak wystarczającej reprezentacji. Rażąco niska liczba układów zbiorowych pracy w Polsce, zarówno na poziomie zakładowym jak i sektorowym ma także różne inne przyczyny.

Uważamy, że należy przełamać ten impas i znaleźć rozwiązanie pozwalające na

zawarcie sektorowych ponadzakładowych układów. I wzywamy OPZZ do bardzo aktywnego działania w tym zakresie.

Uważamy, że jednym z głównych celów operacyjnych OPZZ w nowej kadencji powinno być przeniesienie ogólnej debaty nt. słałości dialogu społecznego w Polsce na poziom konkretnych uzgodnień dotyczących działań na rzecz objęcia uzp jak największej liczby zakładów, ale też sektorów.

Uważamy, że wiodącą rolę w tym zakresie powinna odgrywać Rada Dialogu Społecznego, a także, że możliwe jest wypracowanie rozwiązania, które umożliwiłoby zawieranie powszechnie obowiązujących sektorowych układów zbiorowych z udziałem organizacji reprezentowanych w RDS i zrzeszonych w nich organizacji sektorowych pracowników i pracodawców. Oczekujemy od władz OPZZ podjęcia odpowiedniej inicjatywy w tym zakresie.

Wzmocnienie systemu porozumień zbiorowych może przełożyć się na wzmocnienie organizacji związkowych, pod warunkiem, że będą one w stanie wykorzystać tę szansę i obronić swą niezależność. Organizowanie nowych członków jest w programie OPZZ jednym z obszarów priorytetowych. Siła branżowego ruchu zawodowego budowana jest przez liczbę członków związku a także siłę oddziaływania i skuteczność struktur i liderów branżowych związków, które są najbliższe problemów pracowników danego sektora.

Dla absolutnie wszystkich związków kluczowe jest pozyskanie nowych członków i wykształcenie nowych liderów. W naszej branży też. Trzeba na to przeznaczyć jeszcze więcej sił i środków. Branżowa struktura naszej Konfederacji jest naszym atutem, bo możemy, jako związki branżowe precyzyjnie rozpoznawać potrzeby pracowników i precyzyjnie adresować nasze działania do decydentów i branżowych partnerów.

Nie mamy jednocześnie złudzeń – im silniejsze będą związki zawodowe strukturalnie i w obszarze ochrony prawnej swej działalności, tym bardziej widoczne będą działania pracodawców skierowane na uzyskanie wpływu na działalność tych organizacji. Formalnie i nieformalnie. Realny w tym wypadku jest problem inspirowania przez pracodawców tworzenia tzw. „żółtych” związków zawodowych, de facto reprezentujących interes pracodawcy a nie pracowników.

W tym kontekście należy bliżej przyrzeć się „związkowości” działań niektórych spośród istniejących OPZZ-owskich organizacji. Niedopuszczalne jest, gdy w naszej

Konfederacji są organizacje, które stają się reprezentacjami interesów pracodawcy i sabotują działania innych związków w branży. Potrzebujemy współpracy z pracodawcami, prowadzimy ją w niektórych sektorach w sposób systemowy, ale nie potrzebujemy w OPZZ „żółtych” związków.

W Konfederacji jest miejsce dla różnych form organizacji związkowych. Nasz pogląd na temat przynależności organizacji zakładowych, stricte branżowych, bezpośrednio do OPZZ z pominięciem ogólnopolskich organizacji branżowych jest od lat znany. Rozumiemy uwarunkowania, w tym finansowe, działania regionalnych struktur OPZZ. Konieczne jest jednak wypracowanie takiej formuły współpracy, która eliminuje konkurencję i „walkę o członków” wewnątrz struktur i organizacji Konfederacji a także zapewnia spójność działań w reprezentacji interesów pracowników sektora. Całkowicie wystarczy nam konkurencja z innymi nurtami ruchu zawodowego. Wzywamy władze OPZZ do otwartego omówienia tego problemu i znalezienia optymalnych rozwiązań.

Absolutnym priorytetem dla Związku Zawodowego „Budowlani” jest reprezentacja i obrona interesów pracowników naszych sektorów. W tym sensie jesteśmy syndykalistami, pamiętającymi o lewicowych, ale też innych korzeniach naszego ruchu.

I jako organizacja rygorystycznie przestrzegająca reguł demokracji wewnątrz-związkowej i wspierająca demokratyczne reguły życia społecznego i funkcjonowania państwa widzimy swoje miejsce poza schematami gier politycznych. Jesteśmy przeciwnikami uwikłania działań związków zawodowych w politykę partyjną i jakichkolwiek form „pasów transmisyjnych” partii do związków. Jesteśmy otwarci na wszystkich pracowników, którzy akceptują reguły demokracji i otwarci na dialog z różnymi partnerami instytucjonalnymi podzielającymi te wartości.

Rada Krajowa Związku Zawodowego „Budowlani” życzy nowo wybranym władzom OPZZ efektywnych działań i sukcesów w realizacji Programu OPZZ na lata 2022-2027. W tych działaniach będziemy wspierać Porozumienie i na podobne wsparcie ze strony OPZZ liczymy w działalności na rzecz pracowników naszych sektorów.

Warszawa, 18.01.2023r.

Za Radę Krajową
ZZ „Budowlani”

/- / Zbigniew Janowski

Rada Krajowa przyjęła budżet Związku na 2023 r.

W Warszawie odbyło się posiedzenie Rady Krajowej Związku Zawodowego „Budowlani”, które poprowadził przewodniczący Związku Zbigniew Janowski. Głównym celem obrad było przyjęcie planów wpływów i wydatków na 2023 r. poszczególnych struktur „Budowlanych”.

Rada przyjęła plany wpływów i wydatków organizacji podstawowych, okręgów oraz Zarządu Krajowego. Decyzją członków Rady Krajowej plan Zarządu Krajowego uwzględnia również wydatki Głównej Komisji Rewizyjnej.

Wnioski w zakresie przyjęcia poszczególnych planów wpływów i wydatków przedstawił Leszek Dziuba – członek Rady Krajowej (Okręg Lubelski), a zarazem przewodniczący Zespołu Rady Krajowej ds. budżetu Związku na 2023 r. Obok Leszka Dziuby w skład Zespołu weszło jeszcze dwóch członków Rady Krajowej: Barbara Kuchn (Okręg Śląski) oraz Dariusz Szram (Okręg Lubelski). Zespół spotkał się w ostatnich dwóch miesiącach dwa razy, aby przeanalizować plany wpływów i wydatków rekomendowane przez strukturę Związku.

Opinię do budżetów przedstawiła przewodnicząca Głównej Komisji Rewizyjnej Małgorzata Władek.

Członkowie Rady przyjęli plan pracy na 2023 r. - Ramowy plan działań Związku Zawodowego „Budowlani” na 2023 r. - Biuro Zarządu Krajowego. Plan zakłada szereg działań związanych z realizacją statutowych celów Związku Zawodowego „Budowlani” - Zarządu Krajowego oraz podległego mu Biura Zarządu Krajowego. Chodzi m.in. o or-

ganizacyjne wsparcie struktur związkowych, organizację posiedzeń organów krajowych, współpracę z partnerami społecznymi, Państwową Inspekcją Pracy, organizacjami związkowymi i branżowymi jak również współpracę międzynarodową. Plan zakłada również udział Związku w projektach krajowych i międzynarodowych. W planie na 2023 r. nie zabrakło udziału w konsultacjach zmian w polskim prawodawstwie i zespołach zewnętrznych powołanych w tym celu,

jak również udziału w gremiach dialogu społecznego (m.in. Zespół Trójstronny ds. Budownictwa i Gospodarki Komunalnej oraz Rada Ochrony Pracy). Jako Biuro Zarządu Krajowego chcemy powrócić do spotkań z członkami Związku w ich zakładach pracy, inicjować i brać udział w akcjach społecznych bezpośrednio związanych z działalnością Związku Zawodowego „Budowlani” oraz organizować i prowadzić szkolenia dla działaczy naszego Związku, w tym dla spo-

łecznych inspektorów pracy oraz młodych związkowców.

Rada zatwierdziła Zasady funkcjonowania Krajowej Sekcji Leśnictwa i Ochrony Środowiska Związku Zawodowego „Budowlani”, o których przyjęcie wnioskowali przedstawiciele Krajowej Sekcji, w tym przewodniczący Sekcji, a zarazem członek Rady Krajowej Piotr Nalewajek (Okręg Podlaski).

Rada Krajowa, wzorując się na dobrej

pracy Zespołu Rady Krajowej ds. budżetu Związku, postanowiła powołać Zespół ds. sprawozdania finansowego Związku za 2022 r. w składzie: Leszek Dziuba (Okręg Lubelski), Anna Ganowska (Okręg Wielkopolski), Mirosław Konkel (Okręg Pomorski), Barbara Kuchn (Okręg Śląski) oraz Dariusz Szram (Okręg Lubelski). Celem Zespołu będzie wypracowanie wniosków dotyczących przyjęcia sprawozdania finansowego za ubiegły rok.

Na zakończenie posiedzenia przyjęte zostały dwa stanowiska: Stanowisko ws. realizacji celów Programu OPZZ na lata 2022-2027 oraz Stanowisko ws. współpracy

z Państwową Inspekcją Pracy w 2023 roku. Treść obu stanowisk publikujemy na łamach bieżącego wydania Magazynu „Budowlani”.

W trakcie posiedzenia wiceprzewodniczący Związku Jakub Kus przedstawił informację nt. realizowanego przez Związek Zawodowy „Budowlani” projektu BLUEPRINT Budownictwo oraz działalności Sektorowej Rady ds. Kompetencji w Budownictwie.

Tomasz Nagórka

STANOWISKO ZZ „BUDOWLANI” W SPRAWIE WSPÓŁPRACY Z PAŃSTWOWĄ INSPEKCJĄ PRACY W 2023 ROKU

Związek Zawodowy „Budowlani” z zadowoleniem przyjmuje planowane działania Państwowej Inspekcji Pracy w 2023 roku, realizowane w ramach trzyletniego planu pracy. Popieramy szczególnie intensyfikację kontroli bezpieczeństwa i warunków pracy na średnich i małych budowach, kontrolę oceny ryzyka zawodowego a także legalności zatrudnienia, w tym działalności agencji pracy tymczasowej. Na uwagę zasługuje również informacja o priorytecie jaki nadaje PIP kontroli wpływu czynników chemicznych na zdrowie pracowników, co jest szczególnie istotne dla branż, w których działa Związek Zawodowy „Budowlani”. Będziemy wspierać Państwową Inspekcję Pracy w działaniach prewencyjnych i promocyjnych planowanych na 2023 rok. Liczymy na dobrą współpracę z Inspekcją na wszystkich szczeblach naszej działalności – centralnym i regionalnych. Liczymy jednocześnie na to, że współpraca ta będzie porównywalna na poziomie wszystkich Okręgowych Inspektoratów Pracy.

Rada Krajowa ZZ „Budowlani” w planie działania Związku w tym roku podkreśla wagę współpracy z PIP. Intensyfikacji tej współpracy powinny towarzyszyć działania mające na celu:

- kontynuację współpracy Związku z Pań-

stwową Inspekcją Pracy w ramach Kampanii „Budowa. Stop wypadkom!”, której celem jest m.in. zwiększanie świadomości zagrożeń zawodowych w budownictwie, popularyzacja i podnoszenie wiedzy w zakresie stosowania środków ochrony zbiorowej oraz promowanie dobrych praktyk dotyczących kompleksowego zarządzania bezpieczeństwem na budowie;

- kontynuację współpracy Okręgów Związku z Okręgowymi Inspektoratami Pracy na bazie zawartych porozumień o współpracy. Związek będzie dążył do zawarcia takich porozumień we wszystkich Okręgach i wzywa struktury okręgowe do podjęcia odpowiednich inicjatyw w tym zakresie;
- pogłębienie współpracy z PIP w zakresie działalności szkoleniowej skierowanej do Społecznych Inspektorów Pracy w naszych sektorach i liderów organizacji związkowych i korzystanie z wsparcia merytorycznego PIP w tym zakresie;
- podjęcie inicjatyw mających na celu powołanie Rad Bezpieczeństwa Pracy w Budownictwie we wszystkich Okręgowych Inspektoratach Pracy. Istniejące obecnie Rady mają w większości pozytywny, zauważalny wpływ zarówno na poprawę warunków pracy jak i na rozwój

dialogu między organizacjami sektora budowlanego na szczeblu regionalnym. Rada wzywa Okręgi Związku do szerokiego zaangażowania w działalność Rad Bezpieczeństwa Pracy w Budownictwie i monitorowanie działalności przedstawicieli Związku w tych Radach;

- szersze zaangażowanie Okręgów ZZ „Budowlani” w działania promocyjne i prewencyjne PIP, w tym szczególnie konkursy skierowane do branży budowlanej. Rada wzywa Okręgi do szczególnego zaangażowania w proces wyboru Społecznych Inspektorów Pracy w zakładach pracy oraz zaangażowania w konkursy dedykowane Społecznym Inspektorom Pracy.

Związek Zawodowy „Budowlani”, biorąc pod uwagę wciąż poszerzany zakres zadań Państwowej Inspekcji Pracy przyłącza się do apelu Rady Ochrony Pracy i wielu innych organizacji o wzmocnienie finansowe i kadrowe PIP. Bez znaczącego zwiększenia budżetu Inspekcji pełna realizacja jej planowanych działań nie będzie możliwa.

w trybie „de lege ferenda”. Podkreślamy szczególnie konieczność podniesienia wysokości kar dla pracodawców w rażąco sposób łamiących prawo pracy i przepisy BHP. Wzmocnieniu powinny podlegać także uprawnienia inspektorów pracy do podejmowania decyzji wiążących pracodawców w rezultacie prowadzonych kontroli, w tym wiążące decyzje dotyczące naruszeń przepisów z zakresu legalności zatrudnienia. Jednocześnie Związek Zawodowy „Budowlani” uważa, że PIP należy wyposażyć w uprawnienia do kontroli działań pracodawcy w zakresie obowiązków wynikających z ustawy o rozwiązywaniu sporów zbiorowych. Obecne uprawnienia PIP są dalece niewystarczające i mają w rzeczywistości jedynie charakter „notarialny”.

Związek Zawodowy „Budowlani” dziękuje Państwowej Inspekcji Pracy za dotychczasową dobrą współpracę i liczy na jej poszerzenie i pogłębienie.

Warszawa, 18 stycznia 2023r.

Za Radę Krajową
ZZ „Budowlani”
/-/ Zbigniew Janowski

Przegląd związkowych wydarzeń w Polsce

Ministerstwo Finansów odpowiada OPZZ na stanowisko ws. pogarszającej się sytuacji społeczno-ekonomicznej

Jak informuje Ogólnopolskie Porozumienie Związków Zawodowych, Ministerstwo Finansów odpowiedziało na stanowisko Rady OPZZ ws. pogarszającej się sytuacji społeczno-ekonomicznej w kraju.

Rada OPZZ w listopadzie zwróciła się do rządu o podjęcie stanowczych działań, które zahamowałyby dalszy wzrost kosztów życia i zapobiegłyby dalszemu ubożeniu społeczeństwa.

11 stycznia OPZZ otrzymało odpowiedź na pismo ws. pogarszającej się sytuacji społeczno-ekonomicznej w kraju. Sekretarz stanu Artur Soboń z upoważnienia Ministra Finansów przekazał, że rząd podejmuje działania mające zapobiec pogarszaniu się sytuacji finansowej oraz bytowej Polek i Polaków. W odpowiedzi wskazano m.in. na obniżenie podatku VAT w okresie 1 lutego-31 grudnia 2022 r. na żywność, niektóre towary, określone paliwa silnikowe, gaz ziemny czy energię elektryczną i ciepłą. OPZZ postulowało też o przywrócenie stawek podatku VAT do 7% i 22%, jednak rząd przewiduje utrzymanie ich na poziomie 8% i 23% w związku z wydatkami przeznaczanymi na obronność kraju w obliczu wojny na Ukrainie. Podkreślono, że obecnie finansowanie potrzeb obronnych Polski jest priorytetem, a podwyższone stawki VAT będą obowiązywały w 2023 roku ze względu na planowany skokowy wzrost wydatków na obronność. Wprowadzone przepisy ustawy o VAT przewidują również stosowanie do 2024 r. nowego mechanizmu, na podstawie którego przedłużony zostanie okres obowiązywania podwyższonych o 1pp stawek VAT (art. 146ef ustawy o VAT). Mechanizm ten został skorelowany z poziomem wydatków przeznaczanych na finansowanie obronności. Podwyższone stawki VAT będą więc obowiązywały do końca okresu, w którym suma zdefiniowanych w przepisie wydatków przeznaczonych na ten cel przekracza 3% wartości PKB.

Poinformowano również, że postulowany wzrost wynagrodzeń w sferze budżetowej wymaga odpowiedniego planowania, podlegającego rygorom wynikającym z przepisów ustawy o kształtowaniu wynagrodzeń w państwowej sferze budżetowej oraz zmianie niektórych ustaw. W myśl tej ustawy, w ustawie budżetowej na dany rok określone są średnioroczne wskaźniki wzrostu wynagrodzeń. Niestety na 2023 rok zaplanowano zaledwie 7,8% wzrost wynagrodzeń w budżetówce. Artur Soboń, sekretarz stanu w Ministerstwie Finansów podkreślił, że wszelkie rozwiązania w tym zakresie powinny być realizowane w sposób wyważony, z uwzględnieniem wielu czynników, takich jak chociażby kryzys związany z pandemią COVID-19 i wojna w Ukrainie. W odpowiedzi na stanowisko Rady OPZZ zaznaczono też, że po inwazji Rosji na Ukrainę z drastycznym wzrostem cen energii zmagają się nie tylko Polska, ale również inne kraje Unii Europejskiej.

Powstaje Komitet obywatelskiej inicjatywy ustawodawczej „Renta wdowia”

W Sejmie złożono wszystkie dokumenty potrzebne do rejestracji Komitetu obywatelskiej inicjatywy ustawodawczej „Renta wdowia” – informuje OPZZ. Zakłada ona przyznanie dodatkowego świadczenia dla seniorów, którym zmarł małżonek. Do komitetu należy ponad 20 organizacji, jego przewodniczącym został poseł Arkadiusz Iwaniak, a wiceprzewodniczącym Sebastian Koćwin, wiceszef OPZZ.

Projekt ustawy zakłada, że po śmierci męża lub żony będzie można korzystać z renty rodzinnej i 50 proc. własnego świadczenia emerytalnego. Jak do tej pory po śmierci małżonka można otrzymywać jedynie swoje świadczenie lub przejść na rentę rodzinną w wysokości 85 proc. świadczenia

cd. na str. 4

Nowe - stare i

Z przewodniczącym Ogólnopolskiego Porozumienia Związków Z

■ **Jakub Kus:** Twój wybór na funkcję przewodniczącego OPZZ odbierany jest jako zmiana pokoleniowa. Ale jesteś przecież bardzo doświadczonym działaczem branżowego ruchu zawodowego, znasz OPZZ „od podszewki”. O czym więc mówimy – o nowym otwarciu, czy o spokojnej kontynuacji? A może o jednym i drugim...

Piotr Ostrowski: O jednym i drugim. Jestem w OPZZ od 20 lat, od 15 lat w centrali, od ponad dekady jestem członkiem władz konfederacji, a ponad 4 lata pełniłem funkcję wiceprzewodniczącego OPZZ. Choćby to świadczy o kontynuacji. Ale jednocześnie związki zawodowe, nie tylko OPZZ, stają przed nowymi wyzwaniami i można też mówić o konieczności „nowego otwarcia”. Kontynuacja jest ważna. OPZZ zbliża się do czterdziestolecia. Znam i szanuję jego historię, historię branżowych związków, w tym „Budowlanych”. O historii nie możemy zapominać, ale też musimy patrzeć w przyszłość. Czy to jest zmiana pokoleniowa? Mam 46 lat i jestem raczej przedstawicielem średniego pokolenia.

■ **Tradycja wystąpień nowych liderów jest „dla każdego coś miłego”.** W tym, co powiedziałeś po wyborze na przewodniczącego OPZZ odszedłeś troszkę od tej tradycji. I dobrze. Wiemy, że to trudne, ale gdybyś mógł wymienić tylko trzy, najważniejsze, priorytety działania OPZZ w nowej kadencji, to co byśmy usłyszeli? Kolejność też jest ważna...

Mógłbym poprzestać na Programie OPZZ i na 39 postulatach. Nie przez przypadek na początku znalazły się sprawy płac, rynku pracy i czasu pracy. Można je uznać za priorytety. Ale chciałbym spojrzeć na to szerzej. Wydaje się, że ważniejsze jest coś, co wynika z Programu, ale też wychodzi poza ramy tego dokumentu i mówiłem o tym w swoim wystąpieniu. To trzy współzależne obszary. Potrzebna nam większa rozpoznawalność, większa skuteczność i odwrócenie trendu spadku liczby członków. To jest w Programie, ale nie da się przypisać do jednego, konkretnego postulatu. To cele, których realizacja jest wzajemnie powiązana. Trzeba zacząć od większej rozpoznawalności OPZZ. To przekładać się powinno na odwrócenie, a przynajmniej zatrzymanie trendu spadkowego. Musimy być jednak skuteczni w działaniach. Ale to z kolei jest silnie uzależnione od tego, jak liczni będziemy. Mam nadzieję, że takie działania, takie cele uczynią OPZZ organizacją bardziej atrakcyjną dla nowych członków, ale też dla związków pozostających dotychczas poza trzema reprezentatywnymi centralami związkowymi. Jesteśmy otwarci na rozmowy z takimi związkami i mamy już sygnały zainteresowania z tamtej strony.

■ **Ustawa o związkach zawodowych jest mocno krytykowana, jako nieprzystająca do realiów rynku pracy. Czy OPZZ będzie dążyło do zmian w ustawie?**

Odnosimy się do tego tematu w Programie. Ale jednocześnie nie chcemy zbyt daleko, poza zapisy Programu wykraczać. Jeśli pojawią się nowe okoliczności, Rada OPZZ będzie na nie reagować. Widzimy np. potrzebę doprecyzowania informacji, o które związek może zwracać się do pracodawcy. Obecne zapisy w ustawie są bardzo nieprecyzyjne. Powinniśmy też zająć się problemem tzw. etatów związkowych. W przejściu od liczby 150 członków, uprawniających do etatu, do 500 uprawniających do następnego - brak jest logiki. Warto porozmawiać o tzw. godzinach związkowych i o tym, że po przekroczeniu liczby 150 członków takie uprawnienie do „godzin” mogłoby otrzymać kolejna osoba. Kolejnym problemem jest rzeczywista ochrona przedstawicieli związku w sytuacji konfliktu z pracodawcą. To już wykracza poza ustawę o związkach zawodowych. Realia są takie, że ta ochrona dziś jest często iluzoryczna, działacze są zwalniani z pracy, a na wyrok sądu czeka się bardzo długo. Podjęliśmy te tematy już w minionej kadencji OPZZ. I odnoszę wrażenie, że nie tylko lewica, która nas w tym obszarze popiera, ale wszystkie inne siły polityczne są gotowe do rozmowy o zmianach.

■ **Wróćmy do potrzeby zmiany wizerunku OPZZ. Czy chodzi tylko o większą i lepszą obecność w starych i nowych mediach i lepszy kontakt z młodymi pracownikami, czy o coś więcej?**

Gdyby udało się to, o czym wspominałeś, to byłaby odpowiedź na to

foto: OPZZ

pytanie. Chodzi o większą obecność i o kontakt z młodymi pracownikami. Przy tym chodzi zarówno o obecność w starych i nowych mediach. Analizujemy badania, wiemy, że generalnie młodzi ludzie są bardzo pozytywnie nastawieni do związków zawodowych. Trzeba jednak dobrze redagować nasz przekaz do nich. Ale trzeba pamiętać też o tym, że badania wskazują na to, że ok.50-60% respondentów nie wie praktycznie nic o działalności OPZZ. Potrzebny jest więc wyraźny przekaz kierowany do szerokiego odbiorcy: OPZZ istnieje, działa, zajmuje się ważnymi dla ludzi sprawami. I jeszcze jedno – media tradycyjne w coraz większym zakresie przestają być „tradycyjne”, poszerzają swoją ofertę o nowe narzędzia. Wiem, że to możliwe, byśmy byli częściej obecni w mediach, w portalach. Musimy być aktywni, bo media są zalewane informacjami płynącymi ze strony pracodawców, a informacji o związkach zawodowych jest zdecydowanie zbyt mało. To wyraźnie sygnalizują dziennikarze. Media społecznościowe są również ważne i trzeba brać pod uwagę to, że są one także podzielone „pokoleniowo”. Podobno Facebook to głównie platforma 40+, a młodzi częściej korzystają np. z Instagrama. Młodzi koledzy wręcz sugerują, aby uruchomić kanał OPZZ na Tik-Toku. Możemy w ten sposób przekazywać, oczywiście odpowiednio zredagowane, informacje z rynku pracy, dotyczące prawa pracy i naszej działalności.

■ **A telewizja? Pokolenie 30 minus coraz rzadziej korzysta z TV. Ale starsi (i dużo starsi, tacy jak ja) wciąż tak. Mamy na to pomysł?**

Ważne byśmy byli nie tylko w niszowych kanałach telewizyjnych, ale też w głównych kanałach informacyjnych. To możliwe, ale wymaga odpowiedniego przygotowania informacji: czasem trochę kontrowersyjnych, choć wciąż poważnych – a przede wszystkim takich, których nikt wcześniej tym mediom nie dostarczył. Tak funkcjonują te media i do tego trzeba się dostosować. Można na przykład drażyć temat sądów pracy. To osobiście dla mnie bardzo ważne – przyspieszenie procedur sądowych, przywrócenie wydziałów pracy w sądach rejonowych, budowa systemu, który jest przyjazny ludziom. Tu nie chodzi tylko o obronę liderów związkowych, ale generalnie o prawa pracowników. Teoretycznie nieliczni spośród pracowników spotykają się z praktyką wymiaru sprawiedliwości. Ale przy około 15 milionach pracowników ta liczba w rzeczywistości jest znaczna.

■ **Pytanie niewygodne dla każdego lidera OPZZ od lat: Jak mają wyglądać relacje pomiędzy niezależnymi związkami branżowymi i branżami a centralą OPZZ? To pytanie o godzenie interesów różnych**

otwarcie nowe wyzwania

awodowych Piotrem Ostrowskim rozmawia Jakub Kus

środowisk pracowniczych, spójność działania, ale też o skuteczność OPZZ. Czy da się zrobić to tak, żeby wszyscy byli zadowoleni (no, może prawie wszyscy)?

Idealem byłoby, gdybyśmy wszyscy mówili jednym głosem. Prawdą jest jednak, że pojawiają się różne interesy, a nawet czasem sprzeczne interesy. Gdy pojawiają się dwa sprzeczne stanowiska, najczęściej nie robimy nic. Tak nie powinno być, bo są to często problemy o fundamentalnym znaczeniu. I gdy nas pytają o stanowisko OPZZ, mówimy, że nie mamy stanowiska, bo mamy sprzeczne opinie. Alfred Miodowicz mówił, że OPZZ jest platformą porozumienia i konsultacji. Idealem byłoby, by stało się czymś więcej. Czy to możliwe? Podam przykład organizacji, która skupia przedstawicieli związków, pracodawców i rządów z ponad 180 krajów. To Międzynarodowa Organizacja Pracy. I ci przedstawiciele spotykają się dwa razy w roku i dochodzą do kompromisu, który następnie staje się konwencjami i zaleceniami MOP. Czyli można osiągnąć porozumienie i kompromis przy odpowiednim wysiłku i debacie opierającej się na argumentach. Trudno mi wyobrazić sobie sytuację, w której OPZZ nie zajmuje stanowiska w ważnych sprawach. Oczywiście, w przypadku dużych różnic poglądów nie musi być to łatwe, ale jesteśmy „porozumieniem”. Możemy się spierać na argumenty, ale musimy znaleźć kompromis. W konsultacjach branż, w Prezydium OPZZ. Centrala powinna pełnić w takich wypadkach rolę mediatora, przygotowywać wstępne projekty stanowisk do debaty.

■ **Masz duże doświadczenie międzynarodowe i spore osiągnięcia w tym zakresie. Ruch związkowy w Europie i na świecie się zmienia. W Europie słabnie liczebnie, koncentruje się na lobbingu, broni zdobyczy lat 70-tych ubiegłego wieku, ma czasem kłopoty z wyrazistym określeniem swojej tożsamości i przewyciężeniem narodowych partykularizmów i solidarnością (powiedzmy, że przez małe „s”). Co się powinno zmienić w europejskim ruchu związkowym, co się na pewno nie zmienia? Czy masz jakąś wizję tego ruchu za 5-10 lat? Jakie powinno być w nim miejsce naszego polskiego ruchu branżowego?**

Zgadzam się z tą diagnozą głównych problemów europejskiego ruchu związkowego. OPZZ, w tym ja sam, jako przedstawiciel centrali, wielokrotnie zwracałem uwagę na ten problem – problem tożsamości. To jest odpowiedź na pytanie jakiej Unii Europejskiej chcemy jako związkowcy. W czasie prac Komisji, której przewodniczył Juncker, przedstawione zostały scenariusze przyszłości – od luźnego związku państw narodowych do federacji europejskiej. A związki zawodowe do dziś nie odpowiedziały na pytanie, jakiej chcą Europy. Z perspektywy 10-15 lat obserwuję przyspieszenie Unii w sprawach społecznych, choć nie musi nas to w pełni satysfakcjonować. Dobre przykłady to dyrektywy o adekwatnej minimalnej płacy, o równowadze praca – życie prywatne, równości płac kobiet i mężczyzn, pracy platformowej. W większości, choć nie zawsze, obecna Komisja Europejska ma wizję „zacieśniania” Unii w sprawach społecznych. I ja to popieram. Nie powinno być powrotu do konserwatywnych pomysłów i ograniczenia Unii do założeń Wspólnoty Węgla i Stali. Jedyną drogą jest ujednolicanie Unii w sprawach społecznych, choćby w obszarze zabezpieczenia społecznego. A EKZZ w tej sprawie dotąd nie zajął jasnego stanowiska. Pewnie jest to związane z faktem, że krajowe centrale związkowe nie decydują o wszystkim, a znacząca jest rola dużych central branżowych i one też prowadzą przez swoje europejskie federacje własną politykę. Obawiam się, że zatraciliśmy trochę na szczeblu europejskim świadomość tego co najważniejsze dla praw pracowniczych. Brakuje mi choćby masowych demonstracji europejskich na rzecz tych praw. I chyba COVID nie jest jedynym powodem ich braku, bo to zjawisko pojawiło się już wcześniej. Można powiedzieć, że nastąpił zanik tradycyjnego życia związkowego w EKZZ, a więcej w nim jest lobbingu i działań formalnych. Mam nadzieję, że w nowej kadencji EKZZ będzie inaczej. Manifestacje i kampanie związkowe służą nie tylko wykrzyżeniu naszych postulatów. Pozwalają na utrzymanie spójności organizacji, integracji. Pozwalają dostrzec, że wokół nas – w tej samej sprawie – są ludzie z innych związków, branż. Jesteśmy wtedy bardziej dynamiczni, czasem bardziej radykalni. To jest bardzo potrzebne. I mają może być takim impulsem. Chciałbym, w każdym razie, aby wróciła

idea masowych manifestacji – i w kraju, i w Europie.

■ **Mamy w Polsce trzy większe centrale związkowe. Relacje pomiędzy nimi nie zawsze są najlepsze. Jakie powinno być minimum współpracy różnych nurtów ruchu związkowego w sprawach ważnych dla pracowników?**

Najlepszy okres tej współpracy był wtedy, gdy spajała nas antypracownicza polityka rządu, choćby sprawa podwyższenia wieku emerytalnego. Mówiliśmy wtedy jednym głosem i co ciekawe – wtedy mieliśmy jako związki najwyższy pozytywny odbiór społeczny. W 2013 r. 2/3 respondentów utożsamiało się z postulatami związków. To powinien być argument do powrotu do współpracy. Dziś, na forum Rady Dialogu Społecznego też w zasadzie mówimy to samo, choć w nieco różniący się sposób. Mamy różne korzenie i różną historię, ale w programach, postulatach w zasadzie jesteśmy zbliżeni. Czy lepsza współpraca jest możliwa? Tak. Wiele zależy od zewnętrznych czynników, choćby od rezultatów wyborów w tym roku. To też nie jest tak, że się dziś nie jesteśmy w stanie porozumieć. W ciągu minionych lat trzy razy osiągnęliśmy porozumienie w sprawie płacy minimalnej i wskaźnika wzrostu wynagrodzeń w sferze budżetowej. Wszyscy mamy mocniejsze i słabsze strony. Gdybyśmy nie próbowali udowodniać w centralach, że ci inni nic nie robią, a nasza droga jest jedyną słuszną, efekty byłyby znacznie lepsze. Gdybyśmy połączyli nasze mocne strony... I to nie musi być wcale formalne porozumienie.

■ **OPZZ czy chce, czy też nie, jest obecne w dużej polityce. Doświadczenia we współpracy z partiami politycznymi OPZZ ma różne. Ważne, by korzystać z tych doświadczeń, by uczyć się na błędach. Nauczylimy się? Gdzie jest granica, której w kontaktach z partiami nie powinniśmy przekraczać?**

To jest bardzo trudny temat, wynikający z naszych doświadczeń historycznych, o których starsi działacze nieustannie mi przypominają. Na pewno nie powinniśmy współpracować z organizacjami, które są programowo antyzwiązkowe i antypracownicze, np. dawnymi „korwinistami”. Praktycznie w każdym ugrupowaniu, w mniejszym lub większym stopniu znajdujemy polityków, z którymi możemy rozmawiać, polityków z „wrażliwością” społeczną. Często słyszę pytania o kontakty z lewicą. Nie sięgając do przeszłości, o której często mówimy, mogę powiedzieć, że po powrocie lewicy do parlamentu te kontakty są dobre. To są ludzie, którzy mnie słuchają, są gotowi do włączenia się we wspólne inicjatywy, jak choćby projekt o emeryturach wdowich. Czy cała lewica? Pewnie nie, ale wydaje mi się, że tam jest takich ludzi najwięcej. Można podać konkretne przykłady zaangażowania – w czasie strajku w „Solarisie”, wcześniej w PAROC w Trzemesznie. To było konkretne zaangażowanie polityków i konkretna pomoc, jak nigdy wcześniej. Takiego właśnie konkretnego zaangażowania oczekiwałem od polityków, nie tylko w mówieniu o związkach i sprawach pracowniczych z okazji kampanii wyborczej. Na lewicy są ludzie, którym jak widać zależy. Co nie oznacza, że podobnego podejścia nie mają niektórzy politycy Prawa i Sprawiedliwości i Solidarnej Polski, choć to środowisko stara się głównie „zagospodarować” „Solidarność”. Są w innych ugrupowaniach także politycy, z którymi warto rozmawiać, w Koalicji Obywatelskiej, w partii Hołowni.

■ **Formalnie istnieją w Polsce instytucje dialogu społecznego. Faktycznie, najważniejsza z nich, Rada Dialogu Społecznego, postrzegana jest (może nie zawsze sprawiedliwie) jako mało istotne forum dyskusyjne bez większego wpływu na politykę rynku pracy. Co musi się zmienić, by było inaczej? Czy RDS może np. stać się wreszcie animatorem budowy struktury układów zbiorowych pracy?**

To ostatnie, to jest moje marzenie. Są pewne pozytywne sygnały. Otrzymujemy pytania o nasze stanowisko w sprawie dyrektywy o adekwatnej minimalnej płacy, w której – wbrew nazwie – najważniejszą kwestią są właśnie układy zbiorowe pracy, a nie wynagrodzenia. Dobrze, że mamy ten „bat” w postaci dyrektywy, bo zmusza nas to do działania i mam nadzieję, że nie będą to już kluby dyskusyjne, ale konkretne propozycje. W pewnym momencie

Komisja Europejska zapyta nas, jaki mamy konkretny plan upowszechnienia układów zbiorowych pracy. Będę bardzo tego pilnował. Ministerstwo nas zapytało, czy wolelibyśmy o tym rozmawiać w układzie autonomicznym – dwustronnym z pracodawcami, czy trójstronnym. Uważam, że w układzie trójstronnym, z udziałem rządu i to jest nasze stanowisko. Chociaż rząd zapewne wolałby to zostawić partnerom społecznym.

Jeśli chodzi o rolę RDS to klucz tkwi w rękach rządu. Jeśli rząd nie będzie widział w dialogu narzędzia, które podbuduje jego pozycję, to nic z tego nie będzie. Jeśli rząd uzna dialog społeczny za narzędzie potrzebne i w gruncie rzeczy dla niego bezpieczne, dialog będzie się rozwijał i będzie można liczyć na konkretne rezultaty. Rząd ma niestety tendencję do przedstawiania się jako „jedyny sprawiedliwy”, z jedyną słuszną koncepcją i sprawczością. A podmioty społeczeństwa obywatelskiego w tej koncepcji są mało potrzebne i traktowane wyłącznie formalnie. Wracam do przykładu MOP, który mówi, że dialog może być efektywny i do naszych własnych doświadczeń z dialogu dwustronnego. Mamy sporo ciekawych wspólnych stanowisk ze stroną pracodawców, ale ze wspomnianych już powodów, zatrzymały się one na etapie projektów, wspólnych stanowisk, czy wniosków. Może w RDS zamiast wciąż iść do przodu z nowymi tematami, należy zatrzymać się na chwilę i dokonać przeglądu tego, co wypracowaliśmy przez minione lata? Zapytać, dlaczego postulaty partnerów społecznych i uchwały stron nie zostały zrealizowane i co w tych sprawach robił rząd.

Mamy też problem w RDS z reprezentatywnością, czy też z rozwiązaniem, które jest niesprawiedliwe dla związków zawodowych. Obecne rozwiązanie sprzyja powstawaniu i poszerzaniu RDS o kolejne organizacje pracodawców, co nam zapewne nie pomoże. Oczywiście autonomiczna strona pracodawców musi problem tej wielości reprezentacji załatwić w swoim gronie i nie jest rolą związków podpowiadanie jak to ma zrobić. Ale takie poszerzanie składu RDS nie pomaga w pracy. To nie związki zawodowe będą określać co jest, a co nie jest związkiem pracodawców, ale być może taką organizacją powinna być tylko ta, która ma podpisany w jakiejś formie układ zbiorowy pracy.

■ **Dziękuję za rozmowę**

Fundacja
"Wszystko dla Dzieci"
POMOCAMY OD 1990 ROKU

PODARUJ NASZYM PODOPIECZNYM
1,5% PODATKU

Rozliczając PIT SAMODZIELNIE
WPISZ NUMER KRS
NASZEJ FUNDACJI
0000121930
LUB SKORZYSTAJ
Z BEZPŁATNEGO PROGRAMU

SKANUJ QR KOD I ROZLICZ PODATEK ONLINE
DZIECI CZEKAJĄ NA TWOJĄ POMOC

www.pitaz.pl/rozkazanie-pit-online-0000121930

cd. ze str. 2

po zmarłym.

Od 8 listopada 2022 zbierane są podpisy pod obywatelskim projektem ustawy o rencie wdowiej. W maju ubiegłego roku projekt ustawy trafił do parlamentu, jednak do tej pory nie podjęto żadnych działań w tej sprawie. Jeśli komitet w ciągu 3 miesięcy od rejestracji zbierze 100 tysięcy podpisów pod inicjatywą ustawodawczą, Sejm zaprezentuje ją na forum.

Strajk w Pyszne.pl

W okresie przedświątecznym kurierzy Pyszne.pl z kilku miast w Polsce podjęli decyzję o strajku. W ramach międzymiastowej koordynacji porozumieli się w sprawie dni, w których nie zgłoszą gotowości do pracy. Strajk jest w pełni legalny, dzięki elastycznemu systemowi przyznawania zmian, w którym dyspozycyjność leży w gestii kurierów – informuje OPZZ.

W niektórych miastach, m.in. w Białymstoku, Lublinie i Radomiu, strajkowało blisko 90 proc. załogi. Przyczyną strajku jest nieprzyznanie bonusów w okresie zimowym w mniejszych miastach przez Pyszne.pl. Oburzenie wśród kurierów wzbudził fakt, że bonusy zostały przyznane tylko w dużych aglomeracjach, takich jak Warszawa i Kraków. Dodatkowo kurierzy żądają przywrócenia dodatków stażowych, które firma niedawno usunęła, bonusów za pracę w trudnych warunkach pogodowych oraz przywrócenia dodatków dla starszych kurierów, tzw. kapitanów, wykonujących dodatkowe obowiązki.

Strajk miał charakter ostrzegawczy - kurierzy gotowi są go powtórzyć. Trwają rozmowy z załogami, które jeszcze nie przystąpiły do strajku i zbierane są podpisy pod petycją, zawierającą wyżej wymienione postulaty. Niektórzy kurierzy oczekują na reakcję firmy i w przypadku braku odpowiednich działań, gotowi są dołączyć do strajku. Niedawno założony związek zawodowy przy OPZZ Konfederacja Pracy, zrzeszający kurierów Pyszne.pl, w pełni popiera postulaty strajkujących.

Pracownicy rzeszowskiego MOPS dostaną podwyżki

Jak informuje portal rzeszow-news.pl, związkowcom z Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej udało się wywalczyć podwyżki dla pracowników. Tym samym zakończył się spór zbiorowy w pracy. Jak mówią związkowcy, nie są to podwyżki jakich żądali, ale lepsze to niż nic. Żądania pracowników rzeszowskiego MOPS opiewały na kwotę po 2 tys. zł brutto dla każdego pracownika, z wyrównaniem od maja br. Stało na 600 zł brutto od grudnia br.

Związkowcy zapowiadają, że to nie koniec ich starań o wyższe pensje. Mówią, że chcą godnie żyć. Średnia pensja w rzeszowskim MOPS-ie wynosi 3,2 tys. zł brutto.

Sygnatariuszami porozumienia byli Irena Marszałek-Czekierda, dyrektor Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej i przedstawiciele Podkarpackiego Związku Zawodowego Pracowników Pomocy Społecznej oraz Związek Zawodowy Opiekunek, Opiekunów i Pracowników MOPS Rzeszów. Podwyżki będą kosztować miasto 4,1 mln zł. W rzeszowskim MOPS-ie zatrudnionych jest 576 osób.

Zebrał: Tomasz Nagórka

Nowa wysokość kilometrówki

17 stycznia 2023 roku nastąpiła zmiana wysokości stawek za 1 kilometr przebiegu pojazdu, według których pracodawca pokrywa koszty używania pojazdów prywatnych (w tym np. samochodów) używanych przez pracowników do celów służbowych.

2 stycznia 2023 r. zostały opublikowane rozporządzenie Ministra Infrastruktury z 22 grudnia 2022 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie warunków ustalania oraz sposobu dokonywania zwrotu kosztów używania do celów służbowych samochodów osobowych, motocykli i motorowerów niebędących

własnością pracodawcy. Weszło ono w życie po 14 dniach – dokładnie 17 stycznia 2023 r.

Zgodnie z nowelizowaną treścią § 2 ww. rozporządzenia: „§ 2. Koszty używania pojazdów do celów służbowych pokrywa pracodawca według stawek za 1 kilometr przebiegu pojazdu, które nie mogą być wyższe niż:

- 1) dla samochodu osobowego:
  - a) o pojemności skokowej silnika do 900 cm³ – 0,89 zł,
  - b) o pojemności skokowej silnika powyżej 900 cm³ – 1,15 zł;
- 2) dla motocykla – 0,69 zł;
- 3) dla motoroweru – 0,42 zł.”

(red)

Posiedzenie Rady Okręgu Łódzkiego ZZ „Budowlani”

Ostatnie w 2022 roku posiedzenie Rady Okręgu Łódzkiego odbyło się w zaplanowanym terminie. Zgodnie z wcześniejszymi ustaleniami Zarządu, połączone zostało z jubileuszem 130-lecia Ruchu Zawodowego Budowlanych.

Gościem specjalnym posiedzenia był wiceprzewodniczący Związku Jakub Kus.

W atmosferze zbliżających się Świąt i Nowego Roku, Rada Okręgu zatwierdziła plan pracy, terminarz posiedzeń na rok 2023 oraz wybrała skład komisji inwentaryzacyjnej.

Dłuższą chwilę zajęła dyskusja dotycząca wystąpienia Przewodniczącego Rady OPZZ Województwa

historii tworzenia się Związku Zawodowego „Budowlani”, a następnie - w podziękowaniu za dotychczasową działalność związkową - wręczono medale z okazji 130-lecia Ruchu

Odnaczenie otrzymali: Małgorzata Cendalska, Przemysław Kade, Krzysztof Kacprzak, Tadeusz Karasiński, Grzegorz Kowalski, Marek Lipiński, Zbigniew Mikołajczyk,

z racji nieobecności odznaczenie wręczone będzie w innym terminie.

Przekazano ponadto list z podziękowaniem dla Zbigniewa Mikołajczyka od Kierownictwa OPZZ za działalność w Radzie OPZZ upływającej kadencji.

Szczególne podziękowanie otrzymała też Iwona Anna Wojda - za długoletnią działalność związkową.

Serdeczne życzenia, skierowane do wszystkich budowlanych od przewodniczącego Związku Zbigniewa Janowskiego, przekazał wiceprzewodniczący Jakub Kus.

Miłym akcentem kończącego się roku 2022 były życzenia, lampka szampana, tort okolicznościowy i drobny poczęstunek.

Wiesława Szalast

Łódzkiego w sprawie składki wspierającej.

Po zakończeniu części roboczej licznie zebrani członkowie organizacji zakładowych wysłuchali krótkiej

Zawodowego Budowlanych. Aktu dekoracji dokonali wiceprzewodniczący Związku Jakub Kus i członek Zarządu Krajowego Wiesława Szalast.

Joanna Ociepa, Agnieszka Post, Janusz Sobczyk i Tadeusz Tokarski.

Odnaczeni zostali także Małgorzata Bednarek, Bożena Strumińska i Marlena Szadkowska, którym

Okręg Mazowiecki „Budowlanych” - plany na 2023 rok

W dniu 6 grudnia 2022 roku, w Warszawie odbyło się posiedzenie Rady Okręgu Mazowieckiego Związku Zawodowego „Budowlani”.

Na zaproszenie przewodniczącej Okręgu Jolanty Frątczak w posiedzeniu uczestniczył wiceprzewodniczący ZZ „Budowlani” Tomasz Nagórka oraz przewodnicząca Okręgowej Komisji Rewizyjnej Maria Mońska.

Tomasz Nagórka poinformował zebranych o bieżącej działalności Zarządu Krajowego i planach na nadchodzący nowy rok.

Podczas obrad Jolanta Frątczak przedstawiła i omówiła dokumenty przygotowane przez Zarząd Okręgu.

Rada Okręgu jednogłośnie przyjęła plan wpływów i wydatków i Plan

pracy Okręgu na 2023 rok.

W dalszej części spotkania Przewodnicząca przekazała informację opracowaną na podstawie uchwały przyjętej podczas Nadzwyczajnego XI Kongresu Związku Zawodowego „Budowlani” dotyczącą wysokości składek członkowskich w 2023r.

Wcześniej informacja ta została przesłana do wszystkich mazowieckich organizacji związkowych.

Znaczącą część zebrania zajęło omówienie prawidłowego sporządzania dokumentacji finansowo-księgowej przez organizacje podstawowe.

Najwięcej wątpliwości wzbudził punkt 7 Instrukcji prowadzenia raportu finansowego mówiący o prze-

kazywaniu raportów finansowych wraz z oryginalnymi załącznikami do 3-go dnia każdego miesiąca. Zebrani wskazywali na trudności z realizacją zaleceń ze względu na późniejsze otrzymywanie wyciągów bankowych po zakończonym miesiącu.

Rada Okręgu powołała Komisję Inwentaryzacyjną do rocznego spisu z natury.

Na koniec posiedzenia Przewodnicząca Okręgu złożyła wszystkim najserdeczniejsze życzenia. Zapewniła także o powrocie do organizowania szkoleń, konferencji i spotkań integracyjnych dla działaczy związkowych.

Jolanta Frątczak

X Kongres OPZZ. Nowy program, nowe władze, zmiany w statucie

WOżarówie Mazowieckim pod Warszawą, 15-16 grudnia 2022r. odbył się X Kongres OPZZ. W Kongresie wzięli udział przedstawiciele siedmiu branż OPZZ: Górnictwo i Energetyka, Przemysł,

inspektora pracy Małgorzata Dziemińska, wiceminister zdrowia Piotr Bromber, dyrektor CPS Dialog Iwona Zakrzewska, prezes Związku Rzemiosła Polskiego - Jan Gogolewski, Łukasz Bernatowicz - przewodniczący

Kongres przyjął sprawozdanie z działalności w kadencji 2018-2022 przedstawione przez przewodniczącego Andrzeja Radzikowskiego.

W wyniku wyborów nowym przewodniczącym OPZZ został Piotr Ostrowski. Nowym przewodniczącym Komisji Rewizyjnej OPZZ został Mateusz Nabalczyk.

Kongres był także okazją do wyróżnienia zasłużonych działaczy OPZZ. Medalem Stulecia Odzyskanej Niepodległości wyróżniono m.in. Wiesław Szalast - przewodniczącą ZZ „Budowlani” Okręgu Łódzkiego, wiceprzewodniczącą Komisji Rewizyjnej w minionej kadencji i członka KR obecnej kadencji.

Na wniosek Kierownictwa OPZZ, Prezydium OPZZ przyznało Honorowe Zbiorowe Odznaczenie „Za zasługi dla OPZZ”. Wyróżnienie I stopnia otrzymał m.in. Okręg Świętokrzyski Związku Zawodowego „Budowlani”. Przedstawiciele Okręgu prezentowali na Kongresie sztandar Okręgu z tym ważnym wyróżnieniem związkowym.

Kongres, po dyskusji, przyjął zmiany w kształcie proponowanym przez Komisję Statutową. Najważniejsze z nich to: wydłużenie kadencji organów OPZZ do 5 lat, wprowadzenie zapisu dotyczącego działania na rzecz równego traktowania

z listy organizacji członkowskich OPZZ, te które naruszają dobre imię OPZZ bądź działają na jego szkodę.

X Kongres przyjął Program OPZZ na lata 2022-2027 zawierający 39 najważniejszych wyzwań OPZZ.

Zbigniew Janowski, przewodniczący ZZ Budowlani i przewodniczący Branży „Budownictwo i Przemysł Drzewny” w swym wystąpieniu przybliżył aktualny zakres działań Branży, a także odniósł się do kilku istotnych problemów ruchu zawodowego:

„(...) Po pierwsze, powinniśmy w większym zakresie koordynować nasze działania międzysektorowe. Tak robią nasze federacje europejskie należące do EKZZ w działaniach na forum Unii. Teraz dotyczy to przede wszystkim skutków polityki klimatycznej i kryzysu energetycznego. My mamy bardzo wiele punktów stykowych z sektorem górnictwa, energetyki, szkolnictwa, nauki – ale też z innymi. Myślę, że OPZZ powinno być tutaj koordynatorem takiej współpracy – szczególnie w odniesieniu do centralnych gremiów dialogu społecznego. (...) Po drugie, należy bliżej przyjrzeć się „związkowości” działań niektórych OPZZ-owskich organizacji. Nasz pogląd na temat przynależności organizacji zakładowych bezpośrednio do OPZZ, z pominięciem organizacji branżowych, jest znany od lat i niestety konsekwentnie ignorowany. (...) Niedopuszczalne jest, gdy w Konfederacji są organizacje, które de facto stają się reprezentacjami interesów pracodawcy i sabotują działania innych związków w branży. (...) Nie potrzebujemy w OPZZ „żółtych” związków. Po trzecie - dialog społeczny w Branży „Budownictwo i Przemysł Drzewny” jest na niezadawalającym poziomie. Brakuje nam kluczowego elementu konstrukcyjnego – ponadzakładowych układów zbiorowych. (...) To problem nie tylko naszej branży. (...) Uważamy, że na forum Rady Dialogu Społecznego należy przełamać ten impas i znaleźć rozwiązanie pozwalające na zawarcie sektorowych ponadzakładowych układów. Po czwarte - w naszej branży uważamy, że

OPZZ powinno kontynuować dotychczasową politykę utrzymywania dystansu do różnych sił politycznych. Doceniamy fakt, że tak było w minionej kadencji. W polityce gospodarczej, społecznej, we wszystkich sprawach dotyczących rynku pracy musimy być obecni i aktywni. Ale nie jesteśmy i nie powinniśmy być przybudówką czy „przyjacielem” jakiegokolwiek partii. Mamy nadzieję, że nasze doświadczenia z przeszłości nauczyły nas tego raz na zawsze. W polityce nie ma przyjaciół. Są tylko interesy. Po piąte - dla absolutnie wszystkich związków

OPZZ powinno kontynuować dotychczasową politykę utrzymywania dystansu do różnych sił politycznych. Doceniamy fakt, że tak było w minionej kadencji. W polityce gospodarczej, społecznej, we wszystkich sprawach dotyczących rynku pracy musimy być obecni i aktywni. Ale nie jesteśmy i nie powinniśmy być przybudówką czy „przyjacielem” jakiegokolwiek partii. Mamy nadzieję, że nasze doświadczenia z przeszłości nauczyły nas tego raz na zawsze. W polityce nie ma przyjaciół. Są tylko interesy. Po piąte - dla absolutnie wszystkich związków

kluczowe jest pozyskanie nowych członków i wykształcenie nowych liderów. W naszej branży też. Trzeba na to przeznaczyć jeszcze więcej sił i środków. Branżowa struktura naszej Konfederacji jest naszym atutem, bo możemy, jako związki branżowe, precyzyjnie rozpoznawać potrzeby pracowników i precyzyjnie adresować nasze działania do decydentów i branżowych partnerów(...) Na szczeblu konfederacji powinniśmy lepiej koordynować akcje, które powinny być wspólne dla różnych branż. I to widzimy jako jedno z najważniejszych zadań OPZZ w nowej kadencji (...)”.

Piotr Brambor pełnił naomiat funkcję przewodniczącego Komisji Skrutacyjnej ds. Głosowań Tajnych.

kobiet i mężczyzn w zatrudnieniu oraz zapis zawierający dodatkowe przesłanki pozwalające na zawieszenie albo skreślenie

Do dyskusji prowadzonej na X Kongresie OPZZ i postulatów zawartych w Programie na lata 2022-27 będziemy wracać na łamach OMSZ „Budowlani”.

(red)

Baran (21 marca do 19 kwietnia)

U zodiakalnych Baranów karty zapowiadają bardzo dobry rok. To czas, w którym niemal wszystko będzie układało się po Twojej myśli. Mocnymi stronami w tym roku na pewno będzie rozwój kariery, polepszenie sytuacji finansowej oraz dobre kontakty z bliższymi i dalszymi członkami rodziny. Rok 2023 będzie przeczyć tezie, jakoby z rodziną najlepiej wychodziło się na zdjęciach – teraz będziesz mógł wejść w biznes rodzinny, który pomyślnie się rozwinie. Barany gorzej będą radziły sobie jednak w sferze miłosnej.

Pieniądze: W roku 2023 zodiakalne Barany mogą spodziewać się większych pieniędzy. I będzie to naprawdę odczuwalna poprawa, diametralnie zmieniająca Twoją stopę życia. Ten rok będzie też dobrym momentem na zakup nieruchomości.

Zdrowie: Pod kątem zdrowotnym osoby spod znaku Barana nie będą miały się czym martwić. Karty nie prognozują w tym czasie żadnych poważniejszych stanów. Warto jednak zwrócić uwagę na jamę ustną, w szczególności na zęby.

Związki: Związki nie będą w tym roku mocną stroną Baranów. To czas, w którym w relacjach partnerskich pojawiają się problemy z komunikacją. Problemy, które wcześniej były zmiatane pod dywan, właśnie teraz zaczną spod niego wychodzić.

nawet lepiej! Możesz bowiem liczyć na wiele niespodzianek, które zaskoczą Cię pozytywnie. Ty sam będziesz odczuwał spokój, stabilizację i bezpieczeństwo. Dzięki temu wszelkie Twoje działania w tym czasie będą prowadziły Cię do sukcesu. Możesz spodziewać się w tym czasie nadejścia kilku bardzo intratnych propozycji biznesowych. Sytuacja finansowa pozwoli Ci na spełnienie swojego marzenia w postaci zakupu nieruchomości.

Pieniądze: Los będzie uśmiechał się przez cały rok do zodiakalnych Bliźniąt. Możesz spodziewać się znacznej odmiany w kwestiach finansowych. Duże pieniądze będą przyływały do Ciebie z wielu różnych źródeł.

Zdrowie: W zdrowiu znaczna poprawa u osób spod znaku Bliźniąt. W roku 2023 przyływają do Ciebie siły witalne i masa pozytywnej energii. Uda Ci się wprowadzić do swojego życia więcej aktywności fizycznych, które dodatkowo wzmocnią Twoją kondycję.

Związki: Relacje partnerskie zodiakalnych Bliźniąt będą rozwijały się spokojnie. Ten rok będzie czasem rutyny w związku. Jednak owa rutyna nie powinna kojarzyć się źle. Stabilizacja w Twojej relacji będzie dawała bezpieczeństwo i radość obu stronom.

miął w sobie sporo energii do tego, by rozwiązywać nawet skomplikowane sytuacje. To też rok, który będzie obfitował w dalekie, ciekawe podróże, z których będziesz czerpać wiedzę i inspiracje. Dzięki swojemu zaangażowaniu, możesz spodziewać się także dużych sukcesów na niwie zawodowej.

Pieniądze: Solidna poprawa w kwestiach finansowych u zodiakalnych Lwów w 2023 roku. Spodziewaj się znacznie większych przyływów pieniędzy. Ten rok przyniesie Ci korzystne możliwości na inwestycję w budowę domu bądź na zakup wymarzonego mieszkania.

Zdrowie: Pod kątem zdrowotnym osoby spod znaku Lwa powinny zwrócić uwagę na układ nerwowy. Mogą pojawiać się problemy z ciśnieniem. Karty skupiają się również na jakości Twojego snu. W tym roku często możesz miewać nieprzespane noce.

Związki: Związki zodiakalnych Lwów w tym

Horosko

Byk (20 kwietnia do 22 maja)

Rok 2023 dla osób urodzonych pod znakiem Byka będzie trudnym rokiem. Wiele z Twoich planów, które będziesz realizować, nie przebiegnie po Twojej myśli. W efekcie karty wróżą sporo rozczarowań. Zwłaszcza w kwestiach związanych z rozwojem kariery. Problem będzie tkwił w sposobie Twojego działania. Będziesz wciąż powielać ten sam, błędny schemat, przez co ponownie zderzysz się ze ścianą. Postaraj się o to, by dokładniej przeanalizować podejmowane przez Ciebie kroki, by znaleźć moment, w którym popełniasz błąd.

Pieniądze: Sfera finansowa u zodiakalnych Byków w roku 2023 nie będzie niestety zadowalająca. Karty wskazują na problemy z pieniędzmi, które będą spędzały Ci sen z powiek. Mogą pojawić się trudności ze spłatą zobowiązań.

Zdrowie: W tym roku Byki powinny zwrócić szczególną uwagę na swój układ kostny. To na tym tle mogą pojawić się poważniejsze schorzenia. Jest jednak dobra informacja pod kątem zdrowia – Byki cierpiące na poważniejszą chorobę, mają szansę na całkowite uleczenie.

Związki: Pozytywne zmiany w relacjach partnerskich zodiakalnych Byków. W tym roku to właśnie Twoja druga połowa okaże się być dla Ciebie największym wsparciem. Polepszenie w związku przyniesie Ci wiele motywacji do stawiania czoła innym problemom.

Rak (22 czerwca do 22 lipca)

Rok 2023 dla zodiakalnych Raków będzie pomyślny. Mimo to Ty nie do końca będziesz potrafił cieszyć się tą pomyślnością i wykorzystywać pojawiające się szanse na Twojej drodze. Wiele działań możesz po prostu odpuścić. W tym czasie będziesz potrzebował więcej spokoju i ciszy. Chętniej będziesz zamykać się w domu, by móc rozwijać głębokie refleksje na temat samego siebie i swojego życia. Częściej będziesz zwracał się po pomoc do swojej intuicji, chętniej będziesz medytował. Dzięki temu wprowadzisz do swojego życia więcej równowagi.

Pieniądze: Na kwestie finansów zodiakalne Raki nie będą mogły narzekać. Karty wróżą spore przyływy pieniędzy na rok 2023. Jednak nie będzie Cię to zajmowało w sposób szczególny. Dopiero w drugiej połowie roku pozwolisz sobie na większe wydatki.

Zdrowie: Osoby spod znaku Raka powinny w tym roku bardziej przyrzeć się swojemu zdrowiu. Mogą pojawić się w tym czasie poważniejsze problemy zdrowotne. Zwłaszcza w obrębie głowy i układu pokarmowego.

Związki: W sferze uczuciowej karty wskazują na małą aktywność i zaangażowanie zodiakalnych Raków w tym roku. Niemniej jednak pojawi się szansa na odbudowanie znajomości z przeszłości, która może przerodzić się w związek.

roku rozkwitną. To czas pozytywnych przemian w Twoim nastawieniu do Twojej drugiej połowy. Na nowo obudzisz w sobie płomienne uczucia, co przełoży się na większą namiętność i szczęście w relacji partnerskiej.

Panna (24 sierpnia do 22 września)

Rok 2023 będzie dla zodiakalnych Panien bardzo pracowity. W tym czasie postawisz na samorozwój.

Chętnie podejmiesz się działań, które pozwolą Ci szerzej rozwinąć swoje skrzydła. Możesz uczestniczyć w wielu kursach, czy szkoleniach, z których wyniesiesz nową wiedzę, ale i konkretne umiejętności, które będziesz mógł wykorzystać w swoich działaniach zawodowych. Dzięki Twojemu zaangażowaniu i sumienności, pojawi się spora szansa na awans. Ten rok przyniesie również nowe, ciekawe znajomości.

Pieniądze: Osoby urodzone pod znakiem Panny w tym roku nieco poszaleją z wydatkami. Uważaj jednak, by się w tym nie zatracić. Łatwo będzie Ci stracić kontrolę nad swoim budżetem, przez co możesz popaść w niemałe kłopoty finansowe.

Zdrowie: Sfera zdrowia na rok 2023 u zodiakalnych Panien klaruje się pomyślnie. Karty nie prognozują, by miały zagrażać Ci poważniejsze schorzenia. Będziesz cieszyć się stabilnym zdrowiem i siłami witalnymi.

Związki: Panny będą miały pod górkę w kwestiach uczuciowych. Rok 2023 zapowiada przełomy w związkach osób spod tego znaku. Niestety w większości przypadków będzie to przełom prowadzący do rozstania.

Bliźnięta (23 maja do 21 czerwca)

Same pomyślności czekają na zodiakalne Bliźnięta w 2023 roku. To rok, w którym wszystko będzie układało się po Twojej myśli. A

Lew (23 lipca do 23 sierpnia)

Rok 2023 dla zodiakalnych Lwów będzie bardzo dynamiczny. Sporo obowiązków spadnie Ci na głowę, ale nie będzie to w najmniejszym procencie martwiące. Wręcz przeciwnie, będziesz

Waga (23 września do 22 października)

Przed zodiakalnymi Wagami otwierają się nowe możliwości w 2023 roku. Możesz spodziewać się wielu zmian. Pojawiają się nowe propozycje pracy i nowe znajomości. To też dobry czas na odkrywanie nowych miejsc – a więc karty wróżą Wagom zagraniczne podróże lub przeprowadzkę. Zwłaszcza, że rok ten będzie bardzo pomyślny na inwestycje związane z nieruchomościami. Działanie będzie sporo, dlatego powinieneś uważać na to, by liczne zmiany i sukcesy, nie sprawiły, że woda sodowa uderzy Ci do głowy. Przez to możesz podjąć złe decyzje.

Pieniądze: Rok 2023 przynosi Wagom duże pieniądze, ale wraz z tym ryzyko dużych strat. Musisz bardziej analizować swoje decyzje finansowe. Nieprzemysłane wydatki oraz inwestycje poczynio-

W szczególności należy zwrócić uwagę na kręgosłup. **Związki:** Związki zodiakalnych Skorpionów będą układały się spokojnie i pomyślnie. Będziesz cieszyć się wsparciem ze strony swojej drugiej połowy. Możesz liczyć na jej pełne zrozumienie i poparcie w kierunku działań, które będziesz planować.

Strzelec (22 listopada do 21 grudnia)

Zodiakalne Strzelce w 2023 roku będą rozmarzone i rozanielone. Często będzie zdarzało Ci się odrywać od rzeczywistości i bujać w obłokach. Możesz powracać wspomnieniami do czasu beztroski i miłych chwil, których udało Ci się w przeszłości doświadczyć. Przez to będziesz mniej zwracać uwagę na to, co dzieje się tu i teraz. Rozkojarzenie doprowadzi do tego, że przeoczysz pewne ważne sprawy i narazisz się tym samym na dotkliwe konsekwencje. Postaraj się o to, by mocniej stąpać po ziemi.

Pieniądze: W 2023 roku osoby spod znaku Strzelca będą musiały nieco zacisnąć pasa. Przez wcześniejsze decyzje, teraz będziesz borykać się z trudnościami w płynności finansowej. Ten rok może przynieść dodatkowe, większe wydatki.

Zdrowie: U Strzelców w tym roku karty wróżą na ogół

dobre zdrowie. Inwestowanie w opiekę medyczną pozwoli Ci uniknąć poważniejszych kłopotów. Warto jednak być uważnym, zwłaszcza w kwestiach chorób dziedzicznych.

Związki: Relacje partnerskie zodiakalnych Strzelców w tym roku będą układały się bardzo stabilnie. W związku może brakować nieco ognia i namiętności. Jednak najważniejsze będzie dla Ciebie bezpieczeństwo, które będziesz czuć przy swojej drugiej połowie.

Koziorożec (22 grudnia do 19 stycznia)

Rok 2023 upłynie zodiakalnym Koziorożcom w pomyślnej energetyce. Będzie to czas, w którym skupisz się przede wszystkim na kwestiach związanych z finansami. Z odwagą będziesz stawiać czoła pojawiającym się na tej sferze problemom i blokadom. Dzięki Twojej pewności siebie i wytrwałości w dążeniu do celu, uda Ci się dobrać do momentu, w którym Twoja sytuacja materialna będzie przynosiła Ci zadowolenie i poczucie spełnienia. Pamiętaj o tym, by nagradzać siebie za swoje zaangażowanie i sukcesy.

Pieniądze: Ten rok dla Koziorożców nie będzie łatwy pod kątem finansowym. Karty prognozują przed Tobą sytuację, w której będziesz musiał walczyć o należne Ci pieniądze. Nie poddawaj się, kiedy coś Ci się należy – przy odrobinie uporu uda Ci się to zdobyć.

Zdrowie: W zdrowiu osoby spod znaku Koziorożca w tym roku powinny zwrócić uwagę przede wszystkim na układ oddechowy. Problemy, jakie mogą Cię spotkać będą pojawiały się w obrębie płuc, gardła i

zatok.

Związki: Sfera uczuciowa będzie układała się w tym roku pomyślnie, bez poważniejszych kłopotów. Karty wskazują, że zodiakalne Koziorożce będą mogły cieszyć się stabilizacją i spokojem w relacji partnerskiej.

Wodnik (20 stycznia do 18 lutego)

W 2023 roku przed zodiakalnymi Wodnikami sporo nowych wyzwań. Nie będziesz mógł narzekać na nudę, choć nie zawsze będziesz z tego powodu zadowolony. Ten rok niesie wiele trudnych sytuacji, z którymi będziesz musiał się zmierzyć. Na pewno przydatna będzie odwaga, dzięki której nie schowałeś swojej głowy w piasek, a podejmiesz wymagane działania. Nie bój się wyzwań zawodowych, które się przed Tobą otworzą. Zadania choć trudne i odpowiedzialne, wcale nie będą ponad Twoje możliwości.

Pieniądze: Zodiakalne Wodniki w tym roku powinny pilnować wszelkich dokumentów i spraw formalnych związanych z finansami. Twoja sytuacja finansowa może diametralnie odmienić się na plus, dzięki wygranej sprawie sądowej.

Zdrowie: Na zdrowie osoby urodzone pod znakiem Wodnika nie będą mogły narzekać. W ciągu tego roku będziesz cieszyć się bardzo dobrą kondycją – zarówno fizyczną, jak i psychiczną. Nie zabraknie Ci sił witalnych.

Związki: W relacjach partnerskich zodiakalnych Wodników może w tym roku powiać nudą. Nie będziesz zaangażowany w pielęgnowanie swojego związku. To przełoży się na monotonię, która zacznie coraz bardziej przeszkadzać Twojej drugiej połowie.

Ryby (19 lutego do 20 marca)

Zodiakalne Ryby w 2023 roku będą bardzo waleczne. W wielu przypadkach Twój zapał do walki będzie dla Ciebie korzystny. Zwłaszcza pod kątem kariery, gdzie będziesz musiał toczyć bój ze swoimi konkurentami i udowodniać, że Twoje pomysły są warte realizacji. Nie daj sobie wmówić, że jest inaczej, gdy w coś wierzysz. Pomimo trudności – spróbuj je zrealizować i przekonaj sam siebie, że było warto. Postaraj się jednak o to, by tej waleczności nie przekładać do sfery osobistej. Zwłaszcza do swojego związku.

Pieniądze: W kwestiach finansowych karty nie prognozują na rok 2023 większych zmian u zodiakalnych Ryb. Twoja sytuacja materialna będzie układała się tak, jak do tej pory. Mimo to, będziesz mógł zaplanować inwestycje związaną z remontem domu lub mieszkaniem.

Zdrowie: Zdrowie zodiakalnych Ryb może szwankować przede wszystkim na tle psychiki. W tym roku częściej mogą przejawiać się u Ciebie stany apatii i zniechęcenia. Mogą pojawić się również choroby wrzodowe w obrębie układu pokarmowego.

Związki: Ten rok w relacjach partnerskich osób urodzonych pod znakiem Ryb będzie bardzo burzliwy. Między Tobą, a Twoją drugą połową będzie dochodziło do wielu poważniejszych kłótni, które będą Was od siebie oddalały.

Horoskop 2023

ne pod wpływem impulsu spowodują pogorszenie Twojej sytuacji.

Zdrowie: Pod kątem zdrowotnym karty sygnalizują Wagom na ten rok, by przyjrzały się pracy parzystych narządów w swoim organizmie. Przede wszystkim jeśli chodzi o układ moczowy, czyli nerki i nadnercza.

Związki: W związkach osób urodzonych pod znakiem Wagi w tym roku będzie układało się bardzo pomyślnie. Karty prognozują same pozytywne wiadomości, takie jak planowanie ślubu, wspólne zamieszkanie czy narodziny potomka.

Skorpion (23 października do 21 listopada)

Osoby spod znaku Skorpiona w roku 2023 mogą utknąć w swego rodzaju marazmie. Głównie ze względu na obawy przed podjęciem ważnych decyzji, które mogłyby odczuwalnie zmienić Twoje życie. Nie powinieneś dłużej się bać i uciekać od trudnych tematów. Te sprawy trzeba rozwiązać, by nie stracić chęci do dalszego rozwoju. Karty wskazują, że rok ten będzie pomyślny, by podjąć decyzję o zmianie miejsca zamieszkania. Zmiana otoczenia wpłynie na Ciebie pobudzająco. Nabierzesz silniejszego wiatru w żagle.

Pieniądze: Sfera finansowa u zodiakalnych Skorpionów w roku 2023 nie przynosi większych zmian. Karty zaznaczają przy Tobie stabilną sytuację, dzięki bardzo rozsądnemu gospodarowaniu swoim budżetem.

Zdrowie: Osoby spod znaku Skorpiona w tym roku powinny bardziej przyrzeć się swojemu zdrowiu. Karty zalecają zrobienie całościowych badań, by móc w porę zareagować, zanim stan znacznie się pogorszy.

Mieszkalnictwo w Polsce - stan i perspektywy

Pod takim tytułem odbyła się na Uczelni Łazarskiego w Warszawie konferencja Polskiego Towarzystwa Mieszkaniowego. Wzięli w niej udział m.in. przedstawiciele Ministerstwa Rozwoju i Technologii, Głównego Urzędu Statystycznego, Krajowego Zasobu Nieruchomości, Rzecznika Praw Obywatelskich, Banku Gospodarstwa Krajowego, Polskiego Związku Firm Deweloperskich, BCC, Krajowej Rady Spółdzielczej, Związku Rewizyjnego Spółdzielni Mieszkaniowych RP oraz związków i stowarzyszeń branżowych związanych z budownictwem, zarządzaniem nieruchomością, a także spółdzielczością mieszkaniową. Obecny był również burmistrz dzielnicy Mokotów Rafał Miastowski oraz przedstawiciele samorządu m.st. Warszawy zajmujący się tematyką mieszkalnictwa. W konferencji wzięli również udział przedstawiciele Związku Zawodowego „Budowlani”. Konferencję poprowadził Maciej Maciejowski.

Jako pierwszy wystąpił gospodarz spotkania **wiceprezydent Uczelni Łazarskiego dr Mieczysław Błoński**, który przywitał uczestników spotkania oraz podziękował za liczny udział w konferencji. W swoim wystąpieniu przywołał problem z dostępnością mieszkań i stale rosnącymi cenami czynszu z jakim mierzy się Berlin. Problem ten spowodowany jest tym, że duża liczba mieszkań w stolicy Niemiec jest w posiadaniu funduszy inwestycyjnych, które dyktują ceny czynszu.

Zbigniew Janowski, prezes Polskiego Towarzystwa Mieszkaniowego podkreślił, że „Polskie Towarzystwo Mieszkaniowe jest organizacją społeczną dążącą do likwidacji wszelkich barier hamujących rozwój budownictwa mieszkaniowego. Naszym celem jest inicjowanie i wspieranie wszelkich inicjatyw centralnych i lokalnych na rzecz polepszenia sytuacji mieszkaniowej obywateli. Jesteśmy zainteresowani integrowaniem ludzi i organizacji, którym leży na sercu dobro polskiego mieszkalnictwa. Ważne dla nas jest działanie na rzecz racjonalnej polityki czynszowej i modernizacji istniejących zasobów mieszkaniowych, propagowanie idei zrównoważonego rozwoju środowiska zamieszkania i upowszechnianie najlepszych wzorców budowy i użytkowania domów i osiedli”.

„Polska wciąż zmagą się z kluczowymi problemami mieszkaniowymi – zauważył Zbigniew Janowski. „Liczba mieszkań na 1000 mieszkańców w Polsce wyniosła w 2020 r 393, podczas gdy średnia europejska to 463. Jesteśmy jednak w czołówce europejskiej, jeśli chodzi o budowę nowych mieszkań na 1000

mieszkańców. W 2021 r oddano ich do użytku 234.680. Dużo, ale wciąż mało w stosunku do potrzeb i ich struktura nie rozwiązuje problemów najbardziej upośledzonych w tym obszarze grup społecznych.

Polska nadal jest krajem o wysokim wskaźniku przeludnienia mieszkaniowego 35,7% (2021) - przy średniej UE 17,8% (2019). Za nami tylko Bułgaria, Łotwa i Rumunia. Nasz wskaźnik maleje dość szybko, ale jednak wciąż zbyt wolno.

Jesteśmy także na 4-5 miejscu od końca w UE jeśli chodzi o depryzację mieszkaniową, czyli udziale osób zamieszkujących w lokalach substandardowych. Ten wskaźnik w Polsce w 2019 r. to ok. 14%, przy średniej 4,3%. Wskaźnik ten także maleje zbyt wolno.

Mamy ogromną substancję mieszkaniową wymagającą renowacji, przede wszystkim pod kątem energochłonności, ale także innych wymogów środowiskowych. Mamy rosnącą mobilność wewnętrzną i istotne ruchy migracyjne. Mamy problemy z budownictwem socjalnym, budownictwem komunalnym. Mamy też chyba problem z w pełni efektywnym wykorzystaniem wszystkich dostępnych form aktywności mieszkaniowej, w tym spółdzielczości” – powiedział Prezes PTM.

Piotr Uściński, sekretarz stanu w Ministerstwie Rozwoju i Technologii odniósł się do problemów budownictwa społecznego i spółdzielczości mieszkaniowej. Podkreślił, że cel Polskiego Towarzystwa Mieszkaniowego – usuwanie wszelkich barier hamujących rozwój budownictwa mieszkaniowego to także cel Ministerstwa. Piotr Uściński mówił również o problemach związanych z zagospodarowaniem przestrzennym i o reformie, która usprawni procesy planistyczne. „Cieszymy się, że w Warszawie nie ma takich

samych problemów co w Berlinie. W tym roku przekroczyliśmy średnią 400 mieszkań na 1000 osób” – powiedział Piotr Uściński. W kontekście obecnej sytuacji na rynku mieszkaniowym zapewnił, że strategia Ministerstwa Rozwoju i Technologii będzie podążała za zmianami, które będą następowały na rynku.

Krzysztof Markowski, dyrektor Urzędu Statystycznego w Lublinie przedstawił dane Głównego Urzędu Statystycznego nt. mieszkalnictwa w Polsce. W swoim wystąpieniu, które zostało poparte licznymi danymi i wykresami mówił m.in. o wpływie przyrostu ludności w gminach ościennych największych miast w Polsce na zapotrzebowanie na mieszkania oraz wpływie wieku społeczeństwa na standard nabywanych mieszkań. Prezentacje Dyrektora Urzędu Statystycznego w Lublinie dotyczyły także ogólnej liczby mieszkań w Polsce, produkcji budowlano-montażowej, przeciętnego czasu budowy mieszkań, mieszkań oddanych do użytkowania w latach 2012-2022, które były przeznaczane na sprzedaż i wynajem. Krzysztof Markowski zwrócił przy tym uwagę na niski odsetek mieszkań budowanych przez spółdzielnie mieszkaniowe oraz w ramach budownictwa społecznego.

Juliusz Tetzlaff, dyrektor Departamentu Mieszkalnictwa w Ministerstwie Rozwoju i Technologii odnosząc się do przedstawionej przez Krzysztofa Markowskiego statystyki powiedział, że dane Głównego Urzędu Statystycznego są miernikami polityki Ministerstwa. Jak zauważył, przez ostatnią kadencję Ministerstwo prowadziło 8 projektów dotyczących polskiego budownictwa. Wskaźniki budowy mieszkań do 2022 r. były bardzo dobre. W Unii Europejskiej wyprzedzały nas pod tym względem tylko Niemcy.

Juliusz Tetzlaff odniósł się do trzech celów Narodowego Programu Mieszkaniowego. Cel pierwszy to zwiększenie dostępu do mieszkań dla osób o dochodach uniemożliwiających nabycie lub wynajęcie mieszkania na zasadach komercyjnych. Cel drugi to zwiększenie możliwości zaspokojenia podstawowych potrzeb mieszkaniowych osób zagrożonych wykluczeniem społecznym ze względu na niskie dochody lub szczególnie trudną sytuację życiową. Cel trzeci to poprawa warunków mieszkaniowych społeczeństwa, stanu technicznego zasobów mieszkaniowych oraz zwiększenie efektywności energetycznej.

W ramach konferencji przeprowadzono dyskusję panelową „Wyzwania w zakresie rozwoju mieszkalnictwa w Polsce”, w której udział wzięli: **Juliusz Tetzlaff - dyrektor Departamentu Mieszkalnictwa MRiT, Arkadiusz Urban - prezes Krajowego Zasobu Nieruchomości, Joanna Erbel - ekspertka ds. polityki mieszkaniowej, Ewa Kacprzak-Szymańska - ekspertka prawa migracyjnego, Marek Dera - prezes Spółdzielni Mieszkaniowej Wrocław Południe, mec. Mateusz Stachewicz - ekspert Polskiego Związku Firm Deweloperskich. Moderatorem panelu był sekretarz generalny PTM Grzegorz Okoński.**

W pierwszej kolejności omówiony został problem zapotrzebowania na mieszkania przez obywateli Ukrainy, którzy przybyli do Polski w związku z wojną w ich kraju.

Ewa Kacprzak-Szymańska mówiła o skali migracji obywateli Ukrainy do Polski i jego wpływu na rynek mieszkaniowy. Jak zauważyła, w samej Warszawie złożono 180 tysięcy wniosków o PESEL. Podkreśliła, że nie da się się pomagać Ukraincom bez odpowiedniego i systemowego wsparcia finansowego ze strony rządu.

Juliusz Tetzlaff mówił, że osoby z Ukrainy podwyższają współczynniki zapotrzebowania na mieszkania. Obecnie trudno jest wykonać duży skok w liczbie budowanych mieszkań. Zniesiono wiele ograniczeń, aby obywatele Ukrainy mogli osiedlać się w Polsce.

Grzegorz Okoński mówił o zmniejszających się możliwościach zakupu mieszkań w związku ze wzrastającą inflacją. Zapytał czy Polaków stać na mieszkania i czy mieszkania są dostępne na rynku?

Joanna Erbel podniosła problem standardu mieszkań przyszłych pokoleń. Obecnie budowane są przede wszystkim kawalerki i mieszkania 2-pokojowe, co może być niewystarczalne dla potrzeb młodych rodzin. Mówiąc o następujących zmianach na rynku mieszkaniowym, podkreśliła rolę mniejszych miast ościennych, gdzie będą osiedlały się rodziny. Jak zauważyła, trudno jest o grunty w centach miast, łatwiej w mniejszych ośrodkach.

Arkadiusz Urban powiedział, że nie ma takiej możliwości, aby państwo budowało wszędzie, co innego wsparcie dla rozwoju dogodnych form budownictwa. Jego zdaniem polityka państwa powinna być niekierowana na budownictwo społeczne – dla tych, którzy nie mają zdolności kredytowej, ale mają zdolność do płacenia czynszu. Jego zdaniem istnienie mieszkań komunalnych kultywuje biedę i nie rozwiązuje problemu, a wręcz czasami go pogłębia. Co innego mieszkalnictwo społeczne – tutaj należy zwiększać jego poziom.

Mateusz Stachewicz, odnosząc się do sprawy dostępności i cen mieszkań w Berlinie podkreślił, że w Polsce taka sytuacja nie grozi. W całym kraju jest blisko 9 tysięcy mieszkań we władaniu funduszy inwestycyjnych. Jak przewiduje PZFD, do 2030 roku tych mieszkań będzie maksymalnie 60 tysięcy. Zgodził się z tezą o przenoszeniu się do mniejszych miast. W dużych miastach na pozwolenie na budowę czeka się nawet 180 dni, w mniejszych – kilka tygodni. W związku z trudną sytuacją na rynku mieszkaniowym szacuje się, że liczba oddawanych mieszkań przez deweloperów spadnie o 100 tysięcy. Spowoduje to zmniejszenie liczby miejsc pracy w sektorze budowlanym i związanym z wyposażeniem mieszkań.

Marek Dera mówił o udziale środowiska spółdzielczego w konsultowaniu prawa spółdzielczego. Jak zauważył na rynku mieszkaniowym jest miejsce dla wielu podmiotów, także dla spółdzielni mieszkaniowych. Odnosząc się do budownictwa społecznego mówił o inwestycjach we Wrocławiu i w miastach województwa dolnośląskiego, które opierają się na programie budownictwa społecznego. Zwrócił przy tym uwagę, że do rozwoju budownictwa społecznego potrzebne jest większe zainteresowanie ze strony samorządów.

Partnerami Konferencji była Uczelnia Łazarskiego oraz firmy: Proof-Tech i Uniqa, a patronami medialnymi: Administrator i Menedżer Nieruchomości – Administrator24.info, Budowlani – Ogólnopolski Magazyn Społeczno-Zawodowy, Interwizja Warszawa TV.

Tomasz Nagórka

Działania PIP w ramach kampanii Europejskiego Urzędu ds. Pracy na temat pracy sezonowej w UE**„Rights for all seasons - Prawa przez cały rok”**

Jak informuje Zbigniew Janowski, zastępca przewodniczącego ROP, Rada Ochrony Pracy przy Sejmie RP zajmowała się problematyką pracy sezonowej.

Rada Ochrony Pracy zapoznała się z materiałami informacyjnymi przygotowanymi przez Państwową Inspekcję Pracy. W części wstępnej materiału zawarto ogólne informacje na temat mobilności pracowniczej w Unii Europejskiej. Efektywne stosowanie przepisów unijnych, regulujących zagadnienia mobilności pracowniczej, wymaga zorganizowanej współpracy i wymiany informacji pomiędzy właściwymi organami państw członkowskich UE oraz podejmowania wspólnych działań. Aby zapewnić skuteczną realizację tych celów w 2019 r. powołano w UE nową agencję – Europejski Urząd ds. Pracy (ELA). Co roku Europejski Urząd ds. Pracy wybiera obszar sfery zatrudnienia, który objęty będzie ogólnoeuropejską kampanią informacyjną. W 2021 r. kampania taka została zadedykowana pracownikom sezonowym i była zatytułowana: „Prawa przez cały rok” (Rights for all seasons). Głównym celem projektu ELA była promocja zarejestrowanej pracy sezonowej i zwalczanie pracy sezonowej niezadeklarowanej.

W związku z włączeniem się Państwowej Inspekcji Pracy w kampanię zainicjowaną przez ELA, w okręgowych inspektoratach pracy w całej Polsce podjęte zostały działania zmierzające do realizacji jej założeń, w tym m.in.: uwzględniono cudzoziemców w szkoleniach organizowanych dla pracowników i pracodawców w ramach działań prewencyjno-promocyjnych. Ponadto poszerzono poradnictwo i doradztwo prawne o zakres pracy sezonowej. Podjęto także upowszechnianie założeń oraz promowanie strony internetowej kampanii - w lokalnych mediach, organizowano konferencje, seminaria i spotkania informacyjne dotyczące pracy sezonowej, samodzielnie oraz we współpracy z partnerami instytucjonalnymi i społecznymi. Przedmiotowe działania realizowane były od 1 sierpnia do 31 października 2021 roku, a szczególnie zostały zintensyfikowane w okresie 20-24 września 2021 r. – określonym przez Europejski Urząd ds. Pracy jako Tydzień Działań (actionweek).

W czasie realizacji kampanii „Prawa przez cały rok” jednostki organizacyjne Państwowej Inspekcji Pracy prowadziły liczne działania edukacyjno-informacyjne. Od sierpnia do końca października 2021 r. w całym kraju przeprowadzono 136 szkoleń, na których zapoznawano słuchaczy z przepisami z zakresu pracy sezonowej. Zorganizowano ponadto webinaria, konferencje, seminaria oraz inne działania obejmujące poradnictwo i doradztwo prawne inspektorów w zakresie tematyki pracy sezonowej.

Dzięki współpracy okręgowych inspektoratów pracy z regionalnymi mediami, tematyka kampanii promowana była również w telewizji, radiu, prasie, Internecie i w mediach społecznościowych na zasadach non-profit.

Zdaniem Rady Ochrony Pracy, powołanie w 2019 roku przez Komisję Europejską nowej agencji – Europejskiego Urzędu ds. Pracy (ELA) świadczy o znaczeniu jakie przywiązuje się w UE do spraw zatrudnienia, przestrzegania prawa pracy oraz ograniczania dumpingu społecznego. Zaletą kampania ELA jest ogólnoeuropejski zasięg. Dzięki temu jej siła oddziaływania na świadomość społeczną

znaczaco wzrasta. Kampania, dedykowana pracownikom sezonowym, którzy stanowią grupę szczególnie narażoną na konkretne nadużycia, niewątpliwie przyczynia się do podniesienia świadomości tych pracowników o tym, że posiadają oni określone prawa w pracy, które są odpowiednio zabezpieczone przez właściwe instytucje, także na poziomie UE. Do pracodawców skierowano kolejny sygnał, że przestrzeganie praw pracowników i dbałość o określone warunki zatrudnienia jest ich obowiązkiem, którego nieprzestrzeganie może się wiązać z określonymi konsekwencjami.

Rada Ochrony Pracy z uznaniem przyjmuje, że zdobyte w kampanii doświadczenia Inspekcja wykorzystuje w bieżących pracach informacyjnych i edukacyjnych adresowanych do obywateli Ukrainy. Materiały informacyjne ELA dot. pracy sezonowej oraz broszury informacyjne Inspekcji na temat warunków i zasad wykonywania pracy sezonowej, wykorzystywane są do udzielania cudzoziemcom podejmującym pracę w Polsce standardowych informacji na temat przysługujących im uprawnień w sferze pracy. Takie niezwykle pragmatyczne podejście zasługuje na kontynuację.

Zgodnie z zapowiedzią, następna kampania informacyjna ELA, planowana na 2023 r., będzie dotyczyła pracowników sektora budowlanego. Jest to branża, w której mobilność pracowników na poziomie UE jest największa (głównie w trybie delegowania pracowników w ramach świadczenia usług). Zbiega się to z planami akcji krajowych PIP, w których sektor budowlany również został uznany za priorytetowy.

Ochrona prawna i stosowanie przepisów bhp wobec osób świadczących pracę w różnych formach zatrudnienia

„Praca znajduje się pod ochroną Rzeczypospolitej Polskiej. Państwo sprawuje nadzór nad warunkami wykonywania pracy.” - stanowi art. 24 Konstytucji RP. Ustawa zasadnicza stanowi także, że Państwo sprawuje nadzór nad warunkami wykonywania pracy. Opracowanie PIP rozpoczyna się od przywołania zapisów Konstytucji, ponieważ są one podstawą dla działalności organów państwowego nadzoru nad warunkami wykonywania pracy, w tym dla Państwowej Inspekcji Pracy. Przedmiotem wskazanego nadzoru są warunki wykonywania pracy bez względu na rodzaj zatrudnienia, zatem nadzór Państwowej Inspekcji Pracy dotyczy w szczególności świadczenia pracy na podstawie umów cywilnoprawnych, co jest istotne zwłaszcza w ostatnich latach, kiedy obserwuje się zjawisko zastępowania umów o pracę - umowami prawa cywilnego. Art. 66 ust. 1 Konstytucji RP z kolei, wśród szeregu wolności i praw ekonomicznych, socjalnych i kulturalnych, gwarantuje każdemu prawo do bezpiecznych i higienicznych warunków pracy. Zasadnym wydaje się więc, że konstytucyjna gwarancja bezpiecznych i higienicznych warunków pracy odnosić się powinna do każdej osoby świadczącej pracę, bez względu na podstawę prawną jej wykonywania oraz podmiot, na rzecz którego praca jest świadczona. Takie podejście jest nieodzowne – z uwagi na, wspomniane już, coraz częstsze wykonywanie pracy w innej formie niż tradycyjne zatrudnienie pracownicze w ramach stosunku pracy. W przedstawionej prezentacji nowych form świadczenia i organizacji pracy, występujących coraz częściej na naszym rynku

pracy, wskazano na niewystarczający – w ocenie Inspekcji – zakres ochrony prawnej osób świadczących pracę na innej podstawie niż stosunek pracy. Inspekcja zwróciła uwagę, że możliwość egzekwowania przez inspektorów pracy wymagań wynikających z przepisów bezpieczeństwa i higieny pracy w przypadku tej grupy osób przysparzają trudności.

Wynika to z faktu, że wymogi przepisów bhp wobec pracowników oraz osób świadczących pracę na innej podstawie prawnej są niestety zróżnicowane. Wiąże się to z obowiązkami w zakresie bhp wynikającymi z art. 304 Kodeksu pracy przewidującego obowiązek zapewnienia bezpiecznych i higienicznych warunków pracy nie-pracownikom. Dotyczy on bowiem tylko zakresu określonego w art. 207 § 2 Kodeksu pracy, a tym samym znacznie ogranicza katalog wymagań w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy wobec osób nie będących pracownikami w porównaniu do pracowników.

Ponadto w stosunku do osób świadczących pracę na podstawie umów cywilnoprawnych nie stosuje się wprost przepisów dotyczących wykonywania badań z zakresu profilaktycznej opieki nad pracownikami. Stąd problematyczne jest ustalenie osoby odpowiedzialnej za ponoszenie kosztów profilaktycznej opieki medycznej.

Co więcej – nie-pracownik, co do zasady nie ma obowiązku poddawania się profilaktycznym oraz innym zaleconym badaniom lekarskim, jak również stosować się do wskazań lekarskich, ponieważ ten

pracowniczy obowiązek, określony w art. 211 pkt 5 Kodeksu pracy, ciąży generalnie na osobach zatrudnionych na podstawie umowy o pracę. Podobna sytuacja dotyczy szkoleń z zakresu bezpieczeństwa i higieny pracy. Również i w tym przypadku przepis nie nakazuje ich wykonania dla nie-pracowników w godzinach pracy i nie rozstrzyga wprost kwestii ponoszenia ich kosztów.

Za koniecznością przystąpienia do prac, mających na celu podniesienie poziomu bezpieczeństwa i higieny pracy osób świadczących pracę na podstawie nowych form pracy, przemawiają również odnotowywane corocznie w tej grupie pracujących wypadki przy pracy.

Wobec ogromnej przewagi jaką wobec pracowników ma pracodawca, do Kodeksu pracy, w celu zrównania dysproporcji, wprowadzono silne zabezpieczenia dla strony słabszej, czyli pracobiorców. Mianowicie: „Postanowienia umów o pracę oraz innych aktów, na których podstawie powstaje stosunek pracy, nie mogą być mniej korzystne dla pracownika niż przepisy prawa pracy.” - stanowi art. 18. § 1 KP.

Następnie art. 22. § 1. rozstrzyga: „Przez nawiązanie stosunku pracy pracownik zobowiązuje się do wykonywania pracy określonego rodzaju na rzecz pracodawcy i pod jego kierownictwem oraz w miejscu i czasie wyznaczonym przez pracodawcę, a pracodawca – do zatrudnienia pracownika za wynagrodzeniem.” I dalej: § 1 1. Zatrudnienie w warunkach określonych w § 1 jest zatrudnieniem na

podstawie stosunku pracy, bez względu na nazwę zawartej przez strony umowy.

Rekomendacje Rady Ochrony Pracy

1. Inicjatywa corocznych kampanii Europejskiego Urzędu ds. Pracy promujących prawa pracownicze i ich przestrzeganie w celu ograniczania dumpingu socjalnego, zasługuje na całkowite poparcie.
2. Nadal celowe jest podejmowanie działań prewencyjnych, które będą zmierzały do uświadamiania zarówno osobom pracującym na podstawie umów cywilnoprawnych, jak i zatrudniającym ich przedsiębiorcom, jakie różnice występują między umową o pracę a umową cywilną, kiedy możliwy jest swobodny wybór formy zatrudnienia, i jakie są konsekwencje takich wyborów (w kontekście na przykład bieżących uprawnień, takich jak np. urlop czy też wynagrodzenie za czas choroby, ale i przyszłych uprawnień emerytalnych, a także odpowiedzialności wykroczeniowej) oraz dostarczanie informacji o możliwości dochodzenia ustalenia istnienia stosunku pracy przed sądami pracy.
3. Wobec konstytucyjnych przepisów wskazane jest prowadzenie prac w kierunku objęcia ochroną zapewniającą szeroko rozumiane bezpieczeństwo i higienę pracy zarówno pracowników, jak również osoby świadczące pracę na innej podstawie prawnej niż umowa o pracę.

Źródło: materiały ROP

Rada Okręgu Zachodniopomorskiego ZZ „Budowlani”

Gościnnie, w Spółdzielni Mieszkaniowej „DĄB” w Szczecinie odbyło się kolejne w tym roku posiedzenie Rady Okręgu Zachodniopomorskiego ZZ „Budowlani”, w którym uczestniczyła przewodnicząca Okręgowej Komisji Rewizyjnej Elżbieta Dziedzic. Posiedzenie otworzyła i prowadziła przewodnicząca Zarządu Teresa Tomczyszyn.

Po przywitaniu zebranych członków Rady i gości, **Przewodnicząca udekorowała Medalem 130-Lecia Ruchu Zawodowego Budowlanych w Polsce Kol. Urszulę Łozicką-Obłozą – przewodniczącą Zarządu Organizacji ZZ „Budowlani” w SM „DĄB” za jej wieloletni wkład pracy w działalność związkową.**

Po przyjęciu przez Radę zaplanowanego porządku posiedzenia, powołano Komisję Uchwał i Wniosków oraz Komisję Skrutacyjną do głosowań tajnych, w celu przeprowadzenia wyborów uzupełniających Zarządu Okręgu.

Rada Okręgu podjęła uchwałę, że Zarząd Okręgu będzie działał w 4-osobowym składzie wraz z przewodniczącą **Teresą Tomczyszyn**.

W wyniku tajnego głosowania w skład Zarządu Okręgu weszli i objęli funkcje: Henryk Oleksyk – wiceprzewodniczący, Marzena Przybylska – wiceprzewodnicząca oraz Jan Pastuszka – sekretarz .

Następnie Rada Okręgu omówiła i przyjęła do realizacji Plan wpływów i wydatków Okręgu na rok 2023, który został przekazany do Warszawy wraz z planami wpływów i wydatków organizacji podstawowych działających w Okręgu.

W kolejnym punkcie Teresa Tomczyszyn, Monika Radzka i Adam Szmiel zdali relację z posiedzeń Zarządu Krajowego i Rady Krajowej ZZ „Budowlani” w Warszawie, w których między innymi najważniej-

szym punktem było przyjęcie sprawozdania finansowego ZZ „Budowlani” za rok 2021 r.

Po dyskusji, w której wyszedł temat dużych kosztów i problem z dojazdem ze Szczecina do Warszawy, przyjęto wniosek dotyczący organizowania nie tylko stacjonarnych posiedzeń Zarządu i Rady Krajowej, ale także w formie zdalnej, przy użyciu platformy wideokonferencji ZOOM - tak jak to odbywało się w czasie trwania pandemii Covid-19. Wniosek Rady Okręgu został rozpatrzony przez Radę Krajową.

Przewodnicząca poinformowała zebranych, że w skład Rady OPZZ Województwa Zachodniopomorskiego weszli Teresa Tomczyszyn i Henryk Oleksyk. W skład Komisji Rewizyjnej została wybrana Elżbieta Dziedzic.

Teresa Tomczyszyn

Z WYDARZEŃ W ŚWIATOWYM RUCHU

Świat

Międzynarodowa Organizacja Pracowników Budownictwa i Przemysłu Drzewnego (BWI) przyłącza się do światowego ruchu związkowego, obchodząc tegoroczny Międzynarodowy Dzień Praw Człowieka naznaczony ciągłymi atakami na prawa pracowników na całym świecie, atakami dyktatorów na ludzki sprzeciw i erozją wolności w istniejących demokracjach przez siły autorytarne.

Związki zawodowe stoją na czele niebezpiecznej, a często nawet śmiertelnej walki o prawa człowieka i demokrację. Walka o niezależne związki zawodowe i demokrację to jedna i ta sama walka. Związki zawodowe są podstawowym filarem demokracji i bastionem wolności, mogą być silne i wolne jedynie w środowisku demokratycznym.

Związki zawodowe stoją po stronie ludzi pracy na całym świecie, którzy nadal wybierają pokój jako realną drogę obrony i pogłębienia demokracji, zobowiązując się do przestrzegania zasad demokratycznych, tak by realizować marzenie o lepszej przyszłości dla wszystkich.

BWI ponawia swoje zdecydowane poparcie dla ukraińskich związków zawodowych, które kontynuują odważną walkę z agresją Władimira Putina. Jednocześnie broniąc narodowej suwerenności i demokracji, są zmuszane do obrony praw człowieka przed drakońskimi ograniczeniami praw związkowych narzuconymi pod przykrywką wojny.

W sąsiedniej Białorusi BWI nadal wspiera opór związków zawodowych wobec Aleksandra Łukaszenki, pomimo prób uciszenia sprzeciwu poprzez rozwiązanie Białoruskiego Kongresu Demokratycznych Związków Zawodowych i czterech innych organizacji związkowych, a także uwięzienie wielu przywódców związkowych.

Podobnie BWI zwraca uwagę na pracujących w Mjanmie i Hongkongu, gdy przeciwstawiają się tyrańskim i nielegalnym reżimom. BWI wzywa Organizację Narodów Zjednoczonych (ONZ), aby raz na zawsze odrzuciła juntę wojskową i uznała Rząd Jedności Narodowej Mjanmy (NUG). Domaga się również odrzucenia środków nałożonych na Hongkong, które doprowadziły do niesprawiedliwych aresztowań, nękania i uwięzienia wielu prodemokratycznych działaczy Hongkongu, w tym przywódców związków zawodowych.

Na Filipinach BWI sprzeciwia się państwowym prześladowaniom, wzywając do szybkiego wymierzenia sprawiedliwości wszystkim odpowiedzialnym za popełnione zbrodnie.

Niestety także wiele innych krajów łamie podstawowe prawa swoich obywateli. Niektóre reżimy, gnębiąc wszystkich obywateli, wprowadzają najsurowsze traktowanie kobiet. Biorąc pod uwagę ekstremalny, zorganizowany i instytucjonalizowany terror w Iranie, otwarty opór tamtejszych kobiet jest imponujący i inspirujący.

Jako związkowcy i pracownicy stoimy po stronie wszystkich, którzy walczą o wolność, demokrację, sprawiedliwość oraz ze wszystkimi, którzy wybierają pokój, aby odwrócić falę brutalności, strachu i rozpacz. Pokój bez demokracji to po prostu tyrania. A bez funkcjonujących demokracji wola wielu ustąpi woli nielicznych bogatych i potężnych.

Tylko dzięki pokojowi pracownicy mogą stworzyć warunki gwarantujące postęp społeczny i zrównoważoną gospodarkę światową. I tylko poprzez demokrację pracownicy mogą osiągnąć sprawiedliwość społeczną, pozwalającą cieszyć się wolnością bez względu na płeć, klasę, pochodzenie czy przekonania religijne oraz umożliwiającą korzystanie w pełni z praw człowieka.

Republika Południowej Afryki

Krajowy Związek Górników (NUM) obchodził 40-lecie istnienia na stadionie Petera Mokaby w Polokwane, Limpopo. W wydarzeniu pod hasłem „Powrót do podstaw” wzięło udział około tysiąca członków i gości.

BWI, reprezentowane przez Fozert Mugabe, przewodniczącą Regionalnego Komitetu Kobiet w Afryce i na Bliskim Wschodzie, wyraziło ciągłą solidarność z organizacją.

Mugabe powiedziała, że współpraca związkowa zapewnia strategiczną platformę do udziału w globalnej walce o sprawiedliwość klimatyczną, budowaniu integracyjnych związków zawodowych, zapewnianiu bezpiecznych i zdrowych miejsc pracy, globalizację praw pracowniczych oraz zabezpieczanie sprawiedliwej przyszłości świata pracy.

Założona 4 grudnia 1982 r. w Klerksdorp organizacja, obecnie znana jako Matlosana NUM stała się głosem pracowników krajowego przemysłu wydobywczego, budowlanego i energetycznego. Związek w ostatnim czasie rozszerzył swoją działalność organizacyjną również na metalowców.

NUM ma długą historię walki o prawa pracowników. Był częścią ruchu wyzwoleniowego, pracując ramię w ramię z Komunistyczną Partią Republiki Południowej Afryki (SACP) i Afrykańskim Kongresem Narodowym (ANC) w walce o obalenie rządu apartheidu. Związek odegrał również kluczową rolę w pierwszych demokratycznych wyborach w historii Republiki Południowej Afryki w 1994 roku.

Związek zawdzięczał swoje powstanie Cyrilowi Ramaphosie, młodemu urzędnikowi Rady Związków Południowoafrykańskich (CUSA), któremu powierzono zadanie utworzenia w 1982 r. związku czarnoskórych górników.

NUM jest znany ze swoich bojowych działań związkowych, w szczególności ze strajku z 1987 r., który ostatecznie doprowadził do uchwalenia ustawy o

bezpieczeństwie i higienie pracy w kopalniach w 1996 r. NUM z powodzeniem walczył również o ustanowienie w 1989 r. Funduszu Pomocy dla Pracowników Górniczego (MPF) na rzecz wszystkich przechodzących na emeryturę pracowników.

Izrael

Ogólnokrajowa Organizacja Pracowników w Izraelu (Histadrut) przygotowuje się do poprowadzenia ogólnokrajowej fali protestów przeciwko olbrzymiemu wzrostowi kosztów utrzymania. Pierwszym krokiem ma być rozpoczęcie nowej kampanii mającej na celu zjednoczenie wszystkich obywateli Izraela zmagających się ze wzrostem cen. Medialnej kampanii, z którą zetknęły się już miliony Izraelczyków, towarzyszą działania reklamowe w postaci jednego hasła – „Dość!”.

Kampania Histadrut ma na celu obniżenie kosztów utrzymania. „Coraz więcej osób, a nawet rodzin, w których oboje małżonkowie pracują, nie jest już w stanie zaspokoić swoich comiesięcznych potrzeb. Nie mowa tu o luksusach, ale podstawach jak zakupy żywności, opłacenie domowych rachunków czy edukacja dzieci”.

„Koszty życia nie są kwestią prawej lub lewej strony sceny politycznej, to problem społeczny, który dotyka wszystkich, niezależnie od tego jaki głos zostanie wrzucony do urny wyborczej” – powiedział Histadrut.

Indie

W południowej części Indii pracownicy zarejestrowani w Radzie Pracowników Budowlanych Tamil Nadu (TNCWWB) uzyskali możliwość skorzystania z nowego programu mieszkaniowego. Poinformował o tym na początku tego roku szef rządu.

Program będzie wdrażany w stanie Tamil Nadu przez TNCWWB, na czele z jego przewodniczącym Ponkumarem Ponnuswamy. Dzięki programowi 10.000 pracowników otrzyma roczne wsparcie mieszkaniowe w wysokości 400.000 INR (4.865 USD). Beneficjenci mogą przeznaczyć środki na budowę domów na własnych gruntach lub zakup nieruchomości wybudowanych przez Radę ds. Rozwoju Siedlisk Miejskich Tamil Nadu.

Oficjalne uruchomienie programu mieszkaniowego miało miejsce 15 listopada 2022 r., kiedy to pierwszych 104 pracowników otrzymało zaświadczenia od Głównego Ministra Stanu zapewniające im pomoc mieszkaniową w wysokości 20.400.000 INR (247.947 USD).

TNCWWB sprawuje nadzór nad zatrudnieniem i warunkami pracy pracowników budowlanych w kraju, w tym nad ich zdrowiem i zasadami BHP. Zarząd posiada mandat do zagwarantowania zarejestrowanym pracownikom różnych środków socjalnych. Od maja 2021 r.

do października 2022 r. TNCWWB udzieliła pomocy społecznej ponad 400.000 beneficjentów na kwotę 3,22 mld INR (39 mln USD).

„TKTMS od dłuższego czasu opowiada się za odpowiednią pomocą mieszkaniową dla pracowników budowlanych. Robotnicy, którzy zbudowali wiele domów, często nie mają własnego dachu, aby zapewnić schronienie swoim rodzinom. Wraz z uruchomieniem programu zaczęliśmy już otrzymywać liczne prośby z innych dystryktów w całym stanie, odzwierciedlające duże zainteresowanie inicjatywą. Związek organizuje obecnie „spotkania informacyjne” w obszarach, w których podejmuje wysiłki organizacyjne, aby rozszerzyć zasięg programu – powiedział Ponnuswamy.

Ghana

Kilkudziesięciu związków z Afryki Zachodniej i Wschodniej wzięło udział w trzydniowym szkoleniu nt. bezpieczeństwa i higieny pracy oraz praw pracowniczych w firmach międzynarodowych.

W szkoleniu, które odbyło się w Akrze w Ghanie, wzięli udział przedstawiciele związków z Ghany, Nigerii, Kenii, Tanzanii i Rwandy.

Uczestników powitał Michael Adumatta Nyantaky, sekretarz generalny PUWU-Ghana. „Jesteśmy dumni, że Ghana jest gospodarzem tego ważnego szkolenia, które pomoże oddziałom BWI w Afryce Wschodniej i Zachodniej, między innymi wdrożyć nową rezolucję przyjętą przez MOP w czerwcu 2021 r., która wprowadza zasadę bezpiecznego i zdrowego środowiska pracy jako podstawowych zasad i praw pracowników” - powiedział Nyantaky, który jest również członkiem Regionalnego Komitetu Wykonawczego BWI.

Szkolenie koncentrowało się na tym, w jaki sposób związki zawodowe mogą wykorzystywać i maksymalizować możliwości wynikające z przepisów BHP w różnych miejscach pracy, zwłaszcza w korporacjach wielonarodowych w celu rozwijania inicjatyw organizacyjnych przy jednoczesnym budowaniu zdolności reagowania na problemy związane ze zdrowiem pracowników i warunkami BHP.

Podczas szkolenia omówione zostały również kwestie dot. wykorzystania azbestu w miejscach pracy oraz jego negatywnego wpływu na pracowników i ich rodziny. Uczestnicy zapoznali się ze skalą wykorzystania azbestu na świecie, szczególnie w budownictwie, przemyśle stoczniowym, do izolacji i ochrony przeciwpożarowej oraz materiałów ciernych i filtrów. Każdy budynek zbudowany w określonym czasie może zawierać jakiś rodzaj materiału zawierającego azbest, który jest prawdopodobnie najważniejszą przyczyną niezamierzonego narażenia na działanie czynników szkodliwych.

W trakcie spotkania omówiono także najnowsze

PRACOWNICZYM

trendy w korporacjach międzynarodowych oraz ich praktyki pracownicze. Odbyła się również dyskusja dot. pracodawców z China State Company, China Railway N°5 i Rolidar an Israeli Company, z których wszyscy działają w Ghanie. Zaznaczono, że to pierwsze chińskie przedsiębiorstwo wielonarodowe, które w 1991 r. podpisało układ zbiorowy ze związkiem zawodowym pracowników budowlanych i materiałów budowlanych (CBMWU) w Ghanie. To pozwoliło uregulować strategię organizacyjną i poprawić stosunki przemysłowe obu krajów.

Uczestnicy przedstawili również plany pracy dotyczące wykorzystania przepisów pracowniczych oraz dot. BHP w korporacjach międzynarodowych jako narzędzi organizacyjnych do negocjacji zbiorowych. Przedstawicielka regionalna BWI, Crecentia Mofokeng, wezwała reprezentowane związki zawodowe do przyjęcia wspomnianych planów oraz podziękowała Union FNV i Solidar Suisse za wsparcie w organizacji szkolenia.

Świat/MOP

OPZZ informuje:

„Zgodnie z nowym raportem Międzynarodowej Organizacji Pracy (MOP) obecne globalne spowolnienie gospodarcze prawdopodobnie zmusi większą liczbę pracowników do zaakceptowania gorszej jakości, słabo opłacanych miejsc pracy, które nie zapewniają bezpieczeństwa zatrudnienia i ochrony socjalnej, co zaakcentuje nierówności pogłębione przez kryzys COVID-19.

Światowa Prognoza Zatrudnienia i Spraw Społecznych MOP: Trends 2023 (WESO Trends), przewiduje, że globalny wzrost zatrudnienia wyniesie tylko 1,0 procent w 2023 roku, mniej niż połowę poziomu z 2022 roku. Globalne bezrobocie ma nieznacznie wzrosnąć w 2023 roku o około 3 miliony - do 208 milionów.

Co jeszcze nas czeka?

Oprócz bezrobocia „jakość miejsc pracy pozostaje kluczowym problemem”, stwierdza raport, dodając, że „godna praca ma fundamentalne znaczenie dla sprawiedliwości społecznej”. Dekada postępów w ograniczaniu ubóstwa załamała się podczas kryzysu COVID-19. Pomimo początkowego ożywienia w 2021 roku, ciągły brak lepszych możliwości zatrudnienia prawdopodobnie się pogłębi - czytamy w badaniu.

Podsumowując: Spowolnienie oznacza zagrożenie zaakceptowaniem pracy o niższej jakości, często bardzo nisko płatnej, niekiedy o niewystarczającej liczbie godzin. Ponadto, ponieważ ceny rosną szybciej niż nominalne dochody z pracy, kryzys związany z kosztami utrzymania może spowodować, że więcej osób popadnie w ubóstwo. Tendencja ta nakłada się na znaczne spadki dochodów obserwowane na świecie podczas kryzysu COVID-19, który w wielu krajach najbardziej dotknął

grupy o niskich dochodach.

Komentując raport, Gilbert F. Houngbo, dyrektor generalny MOP powiedział:

„Potrzeba więcej godnej pracy i sprawiedliwości społecznej jest oczywista i pilna... ale jeśli mamy sprostać tym wielorakim wyzwaniom, musimy współpracować, aby stworzyć nową globalną umowę społeczną. MOP będzie prowadzić kampanię na rzecz Globalnej Koalicji na rzecz Sprawiedliwości Społecznej, aby budować wsparcie, tworzyć potrzebne polityki i przygotować nas na przyszłość pracy”.

Francja

OPZZ informuje:

„Francuskie związki zawodowe rozpoczęły strajki i manifestacje w całym kraju przeciw planowanej przez rząd reformie systemu emerytalnego. Przewodniczący OPZZ Piotr Ostrowski podpisał list solidarnościowy.

Największe centrum związkowe we Francji - CFDT - uznało 18 stycznia za początek akcji protestacyjnych. Inne z kolei zapowiedziały działania trwające dłużej niż jeden dzień w niektórych działach infrastruktury.

Co przedstawia propozycja francuskiej reformy?

Francuski rząd zapowiedział przesunięcie wieku emerytalnego do 64 lat przy jednoczesnym przyspieszonym wydłużeniu okresu składkowego. Propozycja ta została uznana za całkowicie nieuzasadnioną przez francuskie związki zawodowe, tym bardziej że sprawozdanie Conseil d'orientation des retraites (COR) wyraźnie wskazuje, że francuski system emerytalny nie jest zagrożony. Nie ma żadnej finansowej sytuacji kryzysowej.

Jak to wpłynie na pracowników?

Wszyscy zdajemy sobie sprawę, że reforma ta mocno uderzy we wszystkich pracowników, zwłaszcza tych, którzy wcześniej rozpoczęli aktywność zawodową, pracujących w niepewnych warunkach oraz tych, których średnia długość życia jest niższa niż reszty społeczeństwa. Pogłębi to niestabilność na rynku pracy osób, które straciły zatrudnienie przed przejściem na emeryturę i wzmocni nierówności płci.

Jednocześnie, zgodnie z informacją przekazaną przez CFDT, reforma zmusi miliony ludzi do większej pracy, nie dając im w zamian nic więcej. To właśnie pracownicy, którzy wcześniej rozpoczęli pracę i/lub którzy często mają skromne pensje, zapłacą cenę tej reformy.

Konkretnie oznacza to pracę dla osób:

- urodzonych w 1961 roku > 3 miesiące pracy więcej za nic
- urodzonych między 1962 a 67 > od 6 do 21 miesięcy więcej za nic
- urodzonych w 1968 roku i więcej > 2 lata pracy więcej za nic

Zebrał Cezary Izdebski

Designed by Freepik

XII Kongres Związku Zawodowego YOL-İŞ

W dniach 10-11 grudnia 2022 r., w Ankarze odbyło się XII Zwyczajne Zgromadzenie Ogólne Tureckiego Związku YOL-İŞ. Kongres wybrał nowe władze i przyjął program. Ramazan Açar został ponownie wybrany przewodniczącym Związku YOL-İŞ.

Jak zwykle, Kongres był okazją do rozmów z przedstawicielami innych organizacji związkowych. Organizatorzy przygotowali dla gości zagranicznych szereg spotkań towarzyszących Kongresowi.

(red)

Gośćmi Kongresu byli m.in.: przewodniczący centrali TÜRK-İŞ, dyrektorzy Generalnej Dyrekcji Autostrad, liderzy związków zrzeszonych w TÜRK-İŞ, przedstawiciele organizacji pozarządowych i urzędów. W Zgromadzeniu Ogólnym brali również udział przedstawiciele europejskich i światowych związków i konfederacji zawodowych, w tym Związku Zawodowego „Budowlani”, który od wielu lat współpracuje z tureckim związkiem.

ZZ „Budowlani” reprezentowali na XII Kongresie YOL-İŞ: Andrzej Płonka, członek Zarządu Krajowego i przewodniczący Okręgu Podkarpackiego, Jolanta Szydłowska, dyrektor ZZ „Budowlani” i Cezary Izdebski, sekretarz krajowy ds. prawnych.

Noworoczne spotkanie Zarządu SM ODRA w Oławie z organizacją ZZ „Budowlani”

W dniu 13.01.2023r., w Spółdzielni Mieszkaniowej Lokatorsko – Własnościowej ODRA w Oławie odbyło się noworoczne spotkanie Zarządu Spółdzielni, reprezentowanego przez prezesa SM Lucjana Mroza oraz wiceprezesa Mirosława Tuziaka, z członkami organizacji Związku Zawodowego „Budowlani”, działającej w Spółdzielni pod przewodnictwem Dariusza Kozuba.

W spotkaniu uczestniczyli przedstawiciele Zarządu Okręgu: Jan Szymański, Sylwia Dołęga-Szumska oraz

przewodniczący OKR Andrzej Sobolewski.

Była też okazja do podsumowania działalności Spółdzielni oraz organizacji związkowej w roku ubiegłym.

W przyjaznej atmosferze przeprowadzono wiele rozmów na temat dalszej działalności organizacji związkowej, spotkań z Zarządkiem Spółdzielni oraz szkoleń z zakresu BHP czy przepisów prawa pracy.

Urszula Jagielska

Barbórka w Kopalni Wapienia „Morawica” S.A.

Barbórka - Dzień Górnika to tradycyjne polskie święto górnicze. Barbórkę obchodzą również „biali górnicy”, nazywani też skalnikami, którzy pracują w odkrywkowych kopalniach surowców skalnych.

Młodzieżowa Orkiestra Dęta z Morawicy.

Następnie odbyła się uroczysta akademicka i biesiada górnicza. Podczas gali Józef Dąbek - prezes Zarządu Kopalni Wapienia „Mora-

wacenia” S.A. wręczył nagród jubileuszowych i dyplomów uznania dla pracowników oraz odznaki „Zasłużony dla Budownictwa”.

Po części oficjalnej rozpoczęła się Biesiada Górnicza. O miłą i klimatyczną atmosferę zadbał zaproszony specjalnie z tej okazji Kabaret Rak wraz z Panią Joanną Bartel i orkiestrą. Podczas biesiady śpiewano pieśni i piosenki górnicze, opowiadano dowcipy i obdarowywano się śmiesznymi prezentami, nawiązującymi do życia górników. W pięknej scenarii - sali udekorowanej w symbole, emblematy i kolory górnicze znakomicie bawili się górnicy ubrani w galowe mundury oraz znamienici goście.

Uczestnikom dopisywał dobry humor i trudno było się rozstać późnym wieczorem, bo w miłym towarzystwie szybko płynie czas. Wszyscy mają nadzieję, że w przyszłym roku znów uda nam się spotkać i świętować w równie licznych gronie.

ab

Zgodnie z wieloletnią tradycją Kopalnia Wapienia „Morawica” S.A. obchody Barbórki 2022 rozpoczęła uroczystą mszą świętą w kościele parafialnym w Morawicy. Oprawę muzyczną podczas sprawowania liturgii przygotowała i zapewniła

wica” S.A. podsumował 2022 rok i przedstawił plany na nadchodzący czas. Podziękował za sumienną i bezpieczną pracę oraz za zaangażowanie w rozwój firmy i dbałość o wspólne dobro. Kolejną częścią imprezy było uroczyste nadanie stopni górniczych,

Barbórka 2022 i 65-lecie „KRUSZGEO” S.A. w Rzeszowie

W Rzeszowie odbyły się uroczystości barbórkowe połączone z jubileuszem 65-lecia Przedsiębiorstwa Produkcji i Usług Geologicznych KRUSZGEO S.A. - z udziałem polityków Ziemi Podkarpackiej, przedstawicieli organów administracji państwowej i samorządu

Aktywów Państwowych. Kilkunastu pracowników otrzymało dyplomy stopni górniczych inżyniera i technika, nadane przez Dyrektora Generalnego KRUSZGEO S.A. Dwóch wieloletnich kierowników kopalni otrzymało pamiątkowe jubileuszowe honorowe szpady górnicze.

terytorialnego. W uroczystości uczestniczyło blisko 120 osób, w tym Ewa Leniart - wojewoda podkarpacki, Jolanta Kaźmierczak - zastępca prezydenta Rzeszowa, Stanisław Kruczek z Zarządu Województwa Podkarpackiego, Jerzy Borcz - przewodniczący Sejmiku Województwa Podkarpackiego, geolodzy i górnicy z UW i OUG, burmistrzowie miast i wójtowie gmin, na terenie których KRUSZGEO S.A. prowadzi działalność produkcyjną, a także przedstawiciele Związku Zawodowego „Budowlani” wraz z przewodniczącym Okręgu Podkarpackiego Andrzejem Płonką. Gości powitał prezes Zarządu dyrektor naczelny Jerzy Graboś, który przedstawił też najważniejsze fakty z historii firmy, poczynając od 1957r.

W kolejnej części uroczystości nastąpiło wręczenie odznaczeń państwowych i resortowych, wręczenie stopni i szpad górniczych.

Pani Wojewoda wręczyła Medale za Długoletnią Służbę dla wyróżniających się pracowników KRUSZGEO S.A. przyznane przez Prezydenta Rzeczypospolitej. Ponadto 2 osoby otrzymały z rąk Wojewody przyznane przez Ministra Klimatu i Środowiska odznaki honorowe „Zasłużony dla polskiej geologii”. Trzech pracowników otrzymało odznaki honorowe „Zasłużony dla górnictwa RP”, nadane przez Ministra

Honorowymi szpadami górniczymi Rada Nadzorcza KRUSZGEO S.A. uhonorowała także Prezesa i Wiceprezesów. Kilkunastu osobom, które w ostatnim czasie zdecydowały się przejść na emeryturę wręczono listy z podziękowaniami i upominki. Ci pracownicy, którzy przepracowali co najmniej 25 lat w KRUSZGEO S.A. zostali wpisani do Złotej Księgi.

Przewodniczący Okręgu Podkarpackiego ZZ „Budowlani” Andrzej Płonka podziękował Prezesowi Zarządu za zaproszenie do wzięcia udziału w uroczystych obchodach barbórkowych i 65-lecia Firmy oraz wręczył Złoty Medal 130-lecia Ruchu Zawodowego Budowlanych dla Przedsiębiorstwa Produkcji Kruszycy i Usług Geologicznych Kruszycy S.A. w Rzeszowie.

Medalem 130-lecia Ruchu Zawodowego Budowlanych zostali uhonorowani: Magdalena Bieniasz - przewodnicząca Organizacji Zakładowej ZZ „Budowlani” w Przedsiębiorstwie Produkcji Kruszycy i Usług Geologicznych Kruszycy S.A., pełniąca funkcje członka Rady Okręgu Podkarpackiego ZZ „Budowlani” oraz Maria Maciulewicz - długoletnia zasłużona działaczka Związku Zawodowego „Budowlani”. Akademię uświetnił występ orkiestry dętej i grupy tanecznej z Dobrynia.

Andrzej Płonka

Barbórka w INDUSTRIA S.A.

2 grudnia odbyła się uroczysta Barbórka Świętokrzyskiej Grupy Przemysłowej INDUSTRIA S.A. pod hasłem „Barbórkowa Ballada Świętokrzyska”. W obchodach górniczego święta udział wzięli znamienici goście, m.in. senator Krzysztof Słoń, posłowie: Anna Krupka i Krzysztof

Lipiec, wicewojewoda świętokrzyski Rafał Nowak, wicemarszałek województwa Renata Janik, prezydent miasta Kielce Bogdan Wenta, wiceprezes SITG Marian Jasionowski, a także przedstawiciele gmin, w których ŚGP Industria ma zlokalizowane kopalnie. W spotkaniu uczestniczyła przewod-

nicząca Okręgu Świętokrzyskiego ZZ „Budowlani” Anna Bujnowska.

Impreza zaczęła się tradycyjnym pochodem lisów i skokiem gwarków przez skórę. Zasłużeni pracownicy z rąk wicewojewody otrzymali odznaczenia i stopnie górnicze.

ab

Postępowanie przed sądem pracy

- ogólna charakterystyka, zabezpieczenia, przedawnienie roszczeń pracowniczych cz.1

I Wstęp

Przepisy procedury cywilnej wskazują, że sprawy z zakresu prawa pracy kwalifikowane są jako sprawy cywilne, zaś postępowanie sądowe w sprawach z zakresu prawa pracy stanowi odrębny rodzaj postępowania, regulowany przepisami Kodeksu postępowania cywilnego (dalej: KPC).

Co za tym idzie, ujęte w ramach przedmiotowego postępowania przepisy ze swoimi odmiennościami mają pierwszeństwo względem zasad ogólnych KPC, które zastosowanie znajdują jedynie w odpowiednim (nie uregulowanym) zakresie na co wskazuje art. 13 § 2 KPC:

Art. 13 [Tryby i rodzaje postępowania]

§ 1. Sąd rozpoznaje sprawy w procesie, chyba że ustawa stanowi inaczej. W wypadkach przewidzianych w ustawie sąd rozpoznaje sprawy według przepisów o postępowaniach odrębnych.

§ 2. Przepisy o procesie stosuje się odpowiednio do innych rodzajów postępowania unormowanych w niniejszym kodeksie, chyba że przepisy szczególne stanowią inaczej.

Pracownik w sprawie może działać samodzielnie, przez przedstawiciela ustawowego bądź poprzez ustanowionego przez siebie pełnomocnika (radcę prawnego albo adwokata). Pełnomocnikiem pracownika może zostać ustanowiony również inspektor pracy lub przedstawiciel związku zawodowego.

II Pismo procesowe, pozew

Aby zainicjować postępowanie przed sądem, konieczne jest złożenie stosownego pozwu na piśmie. W pierwszej kolejności zwrócić uwagę należy na podstawowe wymogi formalne, jakim odpowiadać musi pismo procesowe.

Art. 126 KPC [Wymogi formalne pisma procesowego]

- 1) oznaczenie sądu, do którego jest skierowane;
- 2) imiona i nazwiska lub nazwy stron, ich przedstawicieli ustawowych i pełnomocników;
- 3) oznaczenie rodzaju pisma;
- 4) osnovę wniosku lub oświadczenia;
- 5) w przypadku, gdy jest to konieczne do rozstrzygnięcia co do wniosku lub oświadczenia – wskazanie faktów, na których strona opiera swój wniosek lub oświadczenie, oraz wskazanie dowodu na wykazanie

każdego z tych faktów;

6) podpis strony albo jej przedstawiciela ustawowego lub pełnomocnika;

7) wymienienie załączników.

§ 11. Do pisma procesowego dołącza się załączniki wymienione w tym piśmie.

Co ważne, gdy pismo procesowe jest pierwszym piśmem w sprawie, powinno ponadto zawierać oznaczenie przedmiotu sporu, jak również:

1) oznaczenie miejsca zamieszkania lub siedziby i adresy stron albo w przypadku, gdy strona jest przedsiębiorcą wpisanym do Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej – adres do korespondencji wpisany do Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej,

2) oznaczenie miejsca zamieszkania lub siedziby i adresy przedstawicieli ustawowych i pełnomocników stron,

3) numer Powszechnego Elektronicznego Systemu Ewidencji Ludności (PESEL) lub numer identyfikacji podatkowej (NIP) powoda będącego osobą fizyczną, jeżeli jest on obowiązany do jego posiadania lub posiada go nie mając takiego obowiązku lub

4) numer w Krajowym Rejestrze Sądowym, a w przypadku jego braku – numer w innym właściwym rejestrze, ewidencji lub NIP powoda niebędącego osobą fizyczną, który nie ma obowiązku wpisu we właściwym rejestrze lub ewidencji, jeżeli jest on obowiązany do jego posiadania.

Dalsze pisma procesowe, poza ww. elementami, powinny zawierać sygnaturę akt. Zaś jeśli pismo wnosi pełnomocnik, należy dołączyć do niego pełnomocnictwo albo uwierzytelniony odpis pełnomocnictwa. Jeżeli pełnomocnik dokonał wyboru wnoszenia pism za pośrednictwem systemu teleinformatycznego, uwierzytelniony odpis pełnomocnictwa wnosi się za pośrednictwem tego systemu.

W przypadku pozwu, przesłanki jakie spełniać musi pismo procesowe zostaje uzupełnione dodatkowymi wymogami jakie KPC przewiduje właśnie dla pozwu.

Art. 187 [Treść pozwu]

§ 1. Pozew powinien czynić zadość warunkom pisma procesowego, a nadto zawierać:

- 1) dokładnie określone żądanie, a w sprawach o

prawa majątkowe także oznaczenie wartości przedmiotu sporu, chyba że przedmiotem sprawy jest oznaczona kwota pieniężna;

11) oznaczenie daty wymagalności roszczenia w sprawach o zasądzenie roszczenia;

2) wskazanie faktów, na których powód opiera swoje żądanie, a w miarę potrzeby uzasadniających również właściwość sądu;

3) informację czy strony podjęły próbę mediacji lub innego pozasądowego sposobu rozwiązania sporu, a w przypadku, gdy takich prób nie podjęto, wyjaśnienie przyczyn ich niepodjęcia.

III Zgłoszenie powództwa w formie ustnej

Warto dodać, iż istnieje również możliwość ustnego złożenia powództwa przed sądem pracy. W takiej sytuacji konieczne jest osobiste stawienie się przez pracownika we właściwym do rozpoznania sprawy sądzie i zgłoszenie żądania do protokołu.

Zgodnie z przepisami Zarządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 19 czerwca 2019 r. w sprawie organizacji i zakresu działania sekretariatów sądowych oraz innych działów administracji sądowej protokół, do którego zgłaszane jest powództwo, powinien zawierać oznaczenie stron, dokładne określenie zgłaszanego przez pracownika żądania, istotne okoliczności faktyczne sprawy, zawioskowane dowody na poparcie poszczególnych twierdzeń, jak również wartość przedmiotu sprawy. Protokół taki musi zostać podpisany przez pracownika zgłaszającego powództwo oraz pracownika sądu sporządzającego tenże dokument. Możliwość ustnego zgłaszania do protokołu pism została wyłączona w zakresie skargi kasacyjnej, jak też w postępowaniu przed Sądem Najwyższym.

IV Właściwość sądów pracy

Sądy pracy rozpoznają wszystkie sprawy związane z wykonywaną pracą, zwłaszcza:

- ustalenie istnienia stosunku pracy;
- roszczenia ze stosunku pracy lub z nim związane, np. o zapłatę dodatku za pracę w godzinach nadliczbowych;
- odszkodowania dochodzone od pracodawcy na podstawie przepisów o świadczeniach z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych;
- uznanie bezskuteczności wypowiedzenia stosunku

pracy;

- przywrócenie do pracy oraz łącznie z nim dochodzone roszczenia;
- przywrócenie poprzednich warunków pracy lub płacy oraz łącznie z nim dochodzone roszczenia;
- odszkodowanie z tytułu nieuzasadnionego lub naruszającego przepisy wypowiedzenia oraz rozwiązania stosunku pracy;
- dotyczących wymierzenia pracownikowi kar porządkowych;
- dotyczących świadectwa pracy oraz roszczeń z tym związanych;
- mobbing i roszczenia z tym związane;
- roszczenia z innych stosunków prawnych, do których z mocy odrębnych przepisów stosuje się przepisy prawa pracy.

V Przebieg postępowania sądowego

W kontekście przebiegu samego postępowania warto zwrócić uwagę na instytucję posiedzenia przygotowawczego, które występuje w postępowaniu przed sądem pracy. W ramach niego ustalane są dowody oraz inne istotne z punktu widzenia prowadzonego postępowania okoliczności. Posiedzenie to ma na celu przyspieszenie rozpoznania sprawy.

Rozprawa, w czasie której sprawa pracownicza ma zostać rozpoznana, powinna nastąpić nie później niż w terminie jednego miesiąca od dnia zakończenia posiedzenia przygotowawczego.

W sytuacji niewyznaczenia posiedzenia przygotowawczego, sprawa powinna zostać rozpoznana w ciągu 6 miesięcy od dnia złożenia odpowiedzi na pozew. W sytuacji złożenia odpowiedzi na pozew i stwierdzenia braków formalnych termin 6 miesięcy należy liczyć od dnia uzupełnienia braków.

Zaś w sytuacji, kiedy pozwany nie złożył odpowiedzi na pozew w wyznaczonym przez sąd terminie, wówczas termin ten należy liczyć od dnia, kiedy upłynął czas na złożenie odpowiedzi na pozew.

Trzeba jednak zaznaczyć, iż powyższe terminy mają jedynie charakter instrukcyjny, a co za tym idzie - ich niezachowanie nie powoduje żadnych negatywnych skutków procesowych.

Opracował Cezary Izdebski

Odliczanie składki członkowskiej od dochodu (PIT za 2022 r.)

Członkowie Związku Zawodowego „Budowlani”, opłacający składki członkowskie w 2022 r., mogą skorzystać z odliczenia wpłaconych składek od dochodu przed opodatkowaniem. Pierwszego odliczenia będzie można dokonać w rocznym zeznaniu podatkowym - PIT za 2022 rok (składanym do 30 kwietnia 2023 r.).

Odliczenie ma charakter limitowany kwotą 500 zł w skali roku. Nadwyżka ponad kwotę 500 zł nie będzie zatem podlegać odliczeniu. Odliczeniu podlegają składki faktycznie opłacone w danym roku podatkowym. Składki należne, lecz niezapłacone nie podlegają odliczeniu.

W sytuacji, gdy składki na rzecz Związku Zawodowego „Budowlani” potrącane są przez pracodawcę, podatnikowi do udowodnienia wysokości poniesionych na ten cel wydatków wystarczy jedynie informacja płatnika zamieszczona w PIT-II.

Jeśli członek Związku Zawodowego

„Budowlani” samodzielnie opłaca składki na rzecz Związku to dokumentem potwierdzającym wysokość wpłat, który należy posiadać, aby skorzystać z ulgi, jest dowód wpłaty (np. potwierdzenie przelewu bankowego lub dokument poświadczający przyjęcie składki w formie gotówki do kasy organizacji związkowej), z którego wynikają co najmniej:

- dane identyfikujące członka związku

zawodowego dokonującego wpłaty,

- nazwa organizacji związkowej, na rzecz której dokonano wpłaty,
- tytuł i data wpłaty,
- kwota wpłaconych składek.

Zatem wykonując przelew na rachunek bankowy organizacji zakładowej lub międzyzakładowej, należy pamiętać o wskazaniu: za co jest dokonywana opłata - czyli: „składka członkowska za miesiąc ...”, imienia i nazwiska członka Związku, nazwy organizacji związkowej (np. „Organizacja Zakładowa ZZ „Budowlani” w ....”) oraz kwoty składki. Data przelewu będzie widniała na dokumencie potwierdzającym dokonanie przelewu. Podobne zasady obowiązują przy przyjęciu gotówki do kasy organizacji (KP – „Kasa przyjmie”).

Dowody wpłaty użyte do rozliczenia należy przechowywać wraz z rozliczeniem PIT.

(tn)

PODZIĘKOWANIE za przekazanie 1% podatku za 2021 rok

W imieniu Zarządu i Rady Fundacji „Wszystko dla Dzieci” pragniemy bardzo serdecznie podziękować, wszystkim Darczyńcom oraz Ofiarodawcom, którzy zdecydowali się przekazać na realizację statutowych celów 1% ze swojego podatku za rok 2021.

Jest nam niezmiernie miło poinformować Państwa, że Fundacja „Wszystko dla Dzieci”, jako Organizacja Pożytku Publicznego uzyskała od Państwa w ramach odpisu 1% za rok 2021 kwotę **125 207,79 zł**.

Każde wsparcie udzielone Fundacji i naszym podopiecznym jest ważne i bardzo potrzebne. Staramy się zdażyć z pomocą w rehabilitacji i leczeniu osób niepełnosprawnych, dzieci i młodzieży oraz osób w podeszłym wieku.

Dzięki Państwa dobrej woli możemy nadal pomagać naszym podopiecznym. Serdecznie dziękujemy za wsparcie i życzliwość.

Z wyrazami wdzięczności

Zarząd Fundacji

Przełącz 1,5% podatku za rok 2022
na rzecz naszych podopiecznych
KRS 0000121930

www.wdd.org.pl

CENTRUM PROMOCJI ZDROWIA®
SANVIT® Sp.z o.o.

BON TURYSTYCZNY

Ferie Zimowe

Zapraszamy do Iwonicza-Zdroju, malowniczej miejscowości w Beskidzie Niskim

Oferta ważna od 14.01.2023 do 26.02.2023 r

Cennik pobytu 7 lub 14 noclegów

Jednoosobowy	1700 zł/3300 zł
Pokój dwuosobowy	1300 zł/2500 zł osoba
Pokój De Lux dla 2 osób	1950 zł/3300 zł osoba
Pokój De Lux dla 3 osób	1300 zł/2400 zł osoba
Dostawka do pokoju	1000 zł/1900 zł

Pakiet obejmuje

- 7 lub 14 noclegów w komfortowych warunkach zgodnie z wybranym standardem pokoju.
- wyżywienie 3 posiłki dziennie
- pobyt w Aqua Spa dwa razy /tydzień (basen, sauna sucha i mokra, jacuzzi)
- 2 zabiegi dziennie

Wszystkie zabiegi realizowane są od poniedziałku do soboty.

Dodatkowo

- możliwość bezpłatnego wypożyczenia kijków do spacerów Nordic Walking,
- tenis stołowy,
- internet bezprzewodowy (WiFi),
- liczne szlaki turystyczne (mapki do nabycia w recepcji bezpłatnie),z

• Lodowisko, MOSIR Krosno – ok. 16 km • Lodowisko, MOSIR Dukla – ok. 18 km
• Ośrodek Sportów Zimowych „KiczeraSki” – ok. 27 km • Wyciąg narciarski Chyrowa-Ski – ok. 24 km
• Wyciąg narciarski w Czarnorzekach – ok. 26 km • Wyciąg narciarski Bałucianka / k. Rymanowa Zdroju – ok. 5 km

Sanatorium Uzdrawiskowe SANVIT Oddział Iwonicz-Zdrój,
ul. Ks. Jana Ręba 1, 38-440 Iwonicz-Zdrój

tel. +48 13 43 504 11
e-mail: rezerwacja.iwonicz@sanvit.eu

 @sanatorium_sanvit. <https://www.facebook.com/iwonicz> <http://iwonicz-zdroj.sanvit.pl/>

HUMOR

😊😊😊
Na lekcji przyrody nauczyciel mówi do uczniów:

- Małpa przez tydzień zjada tyle bananów, ile waży.

Jasio:

- A skąd ona wie, ile waży?

😊😊😊

Leżący w szpitalnym łóżku pacjent skarży się pielęgniarce:

- Ale ohydne to lekarstwo!
- To nie lekarstwo, to obiad!

😊😊😊

Mały Jasio ogląda z ojcem telewizję. Nagle pojawia się plansza „Film tylko dla dorosłych”.

- Tatusiu - pyta Jasio - dlaczego tego filmu nie mogą oglądać dzieci?

- Cicho bądź! Zaraz zobaczysz.

😊😊😊

- Zegarek, który u pana kupiłem pół roku temu już się popsuł i jest do wyrzucenia. A zapewniał mnie pan, że jest na całe życie.

- Pan wtedy naprawdę bardzo źle wyglądał...

😊😊😊

Żona do męża:
- Czemu tak długo byłeś w łazience?

- Brałem kąpiel z bąbelkami.
- Przecież nie mamy jacuzzi.
- To po fasoli.

😊😊😊

Szef:
- Już sam nie wiem, czy to ja jestem niespełna rozumu czy pan?

Pracownik:
- Jestem głęboko przekonany, że nie zatrudniłby pan wariata.

😊😊😊

Podczas sprzedaży auta:
- Czy ten samochód ma jakiś minus?

- Tylko na akumulatorze.

😊😊😊

Żona do męża:
- Jesteś kochany - kolacja przy świecach!
- Nie, nie, Tauron prąd wyłączył.

😊😊😊

Narzeczona do wybranka:
- Po ślubie będziemy się dzielić wszystkimi problemami...

- Ale ja nie mam żadnych problemów!
- Na razie ich nie masz...

😊😊😊

- Chciałbym mieć tyle pieniędzy, by móc kupić kilka słoni i kilka żyraf.

- Po co ci słonie i żyrafy?
- Po nic. Chcę mieć tylko tyle pieniędzy.

😊😊😊

Moja żona odeszła z frajerem, którego poznała przez Internet.

Ale ja głupi byłem, mogłem

już dwa lata temu założyć stałe łącze w domu!

😊😊😊

Czym różni się dobra Teściowa od UFO?

Podobno UFO ktoś widział.

😊😊😊

Jasiu pojechał na wycieczkę klasową i dostał SMS-a od mamy:

- Natychmiast przyslij mi selfie!

Trochę się zdziwił, ale spełnił życzenie mamy.

Odpowiedź przyszła natychmiast:

- Gdzie masz czapkę!?

😊😊😊

Żona robi wyrzuty mężowi:

- Obiecałeś mi, że od Nowego Roku staniem się innym człowiekiem. A ty wciąż pijesz!

- Naprawdę stałem się innym człowiekiem, tylko że on też pije...

😊😊😊

Ojciec ogląda zeszyt Jasia:

- Oj, nierówno literki piszesz!

- To nie literki, to nuty.

😊😊😊

Zadzwońta do mnie konsultantka z banku z propozycją wzięcia kredytu. Na co ja mówię:

- Całe szczęście, że pani dzwoni, bo akurat jest u mnie komornik.

- Panie Marianie, ile by mnie uratowało?

- 40 tysięcy.

- No to chciałbym wziąć kredyt na 40 tysięcy.

Konsultantka zmieszana, nie wie co powiedzieć:

- Ale jak u pana jest komornik to my nie możemy dać panu kredytu.

- Ale jak mi dacie te 40 tysięcy to on wyjdzie...

😊😊😊

Nowak starał się na kolei o pracę droźnika. Jego przyszły szef postanowił przeprowadzić mały test.

- Co by pan zrobił, gdyby się pan zorientował, że dwa pociągi jadą po jednym torze w swoim kierunku? - zapytał.

- Przekierowałbym jeden z nich na inny tor.

- Co, jeśli nastawia by się zepsuła?

- Zadzwońta do najbliższej stacji żeby powiadomili prowadzących pociągi.

- Co, jeśli telefon byłby zepsuty?

- Wtedy pobiegłbym po wujka Leona.

Pytający trochę się zdziwił, ale zapytał:

- A w czym pomógłby wujek Leon?

- W niczym, ale jeszcze nigdy nie widział zderzenia pociągów.

😊😊😊

Budowlani

Ogólnopolski Magazyn Społeczno-Zawodowy

Adres redakcji: 00-641 Warszawa, ul. Mokotowska 4/6
tel.: 22 825 60 61-62, faks: 22 825 11 23
e-mail: info@zzbudowlani.pl

Redaktor naczelny:
Jakub Kus

Redaktor wydania: Aleksandra Suchocka

Zespół: Tomasz Nagórka, Małgorzata Sokolowska, Cezary Izdebski

Skład i łamanie: Robert Żwirski

Wydawca i dystrybucja: Związek Zawodowy „Budowlani” 00-641 Warszawa, ul. Mokotowska 4/6

Druk: Grupa ZPR Media S.A.
Drukarnia Prasowa
ul. Jubilerska 10,
00-939 Warszawa

SUDOKU DLA ROZRYWKI

Należy wypełnić diagram w taki sposób, aby w każdym poziomym wierszu, w każdej pionowej kolumnie i w każdym dziewięciopółowym kwadracie 3x3 znalazły się cyfry od 1 do 9. Cyfry w kwadracie oraz kolumnie i wierszu nie mogą się powtarzać.

		4			7		2	3
7					1	6		
5	8			4				7
		3		6		7		4
	6		2					5
4			7		5		1	
	2				3			9
3								1
				5				2